

מאזן הביטחון הלאומי

אוקטובר 2026

לגיבוש מסמך זה תרמו רבות חוקרי המכון הבכירים, בהובלת:

אודי דקל
אורנה מזרחי
שחר עילם
תומר פדלון
רז צימט
אסטבן קלור
עפר שלח

שותפים להפקת המסמך:

מנהל הפקה: עמר ויקלסבאום
עריכה לשונית: רינת חרש וקארי רוזנבלו
עיצוב גרפי: שי ליברובסקי

המכון למחקרי ביטחון לאומי

משימתו של המכון למחקרי ביטחון לאומי (חל"צ) היא לסייע למקבלי ההחלטות וקובעי המדיניות בדרג המקצועי והנבחר בישראל בגיבוש מדיניות שתבצר את עתידה כמדינה בטוחה ומשגשגת, יהודית ודמוקרטית, עם רוב יהודי מוצק וגבולות מוכרים בני־הגנה.

את שורות המכון מאייש צוות חוקרים מגוון, שצבר את ניסיונו במערכת הביטחון, במוסדות השלטון ובאקדמיה, העוסק באורח שיטתי ושוטף בחקר הסוגיות האסטרטגיות הניצבות לפתחה של ישראל.

תכליתן של התובנות העולות מהמחקר וכן מיתר יוזמותיו המגוונות של המכון – כנסים, דיאלוגים אסטרטגיים עם גורמי מחקר וממשל בעולם, הדרכות ופעולות תקשורתיות – היא לבסס המלצות מדיניות מעשיות, שיישומן ישפר את מצבה ומעמדה של מדינת ישראל ובה בעת יפרה את השיח המקצועי והציבורי בסוגיות הביטחון הלאומי של ישראל, בארץ ובזירה הבינלאומית.

המכון למחקרי ביטחון לאומי

חיים לבנון 40
ת.ד. 39950, רמת־אביב
תל־אביב 6997556
טל. 03-6400400
פקס. 03-7447590
דוא"ל: info@inss.org.il
אתר המכון: www.inss.org.il
כל הזכויות שמורות
© אוקטובר 2026

תוכן העניינים

5.....	דבר ראש המכון, אלוף (מיל.) תמיר הימן
6.....	העוצמה הצבאית: עליונות מבצעית לצד שחיקה אסטרטגית
8.....	העוצמה הכלכלית: חוסן מרשים, אתגרי עתיד
19.....	העוצמה החברתית: סולידריות בשעת מבחן לצד העמקת השסע הפנימי
22.....	העוצמה המדינית: ערך אסטרטגי גובר לצד הידרדרות מסוכנת במעמד הבינלאומי
24.....	הזירה הישראלית-פלסטינית: הישגים צבאיים בהיעדר אופק אסטרטגי
26.....	איראן והציר השיעי: פגיעה חסרת תקדים ביכולות, ללא שינוי ביעדים האסטרטגיים
28.....	הזירה הלבנונית: הזדמנות אסטרטגית
30.....	סיכום והמלצות מדיניות

דבר ראש המכון, אלוף (מיל.) תמיר הימן

“מאזן הביטחון הלאומי של ישראל” שלפניכם מציג ניתוח של המציאות הנוכחית ביחס לתמונת המצב טרום המלחמה. למותר לציין ועדיין ייאמר במפורש: גם אם ישראל גרפה מספר יתרונות אסטרטגיים במלחמת חרבות ברזל שפרצה בשמחת תורה 2023, את השלכותיה ארוכות הטווח של הטראומה הלאומית שחולל טבח ה-7 באוקטובר לא ניתן להעריך על בסיס ניתוח קר של מאזן בטחוני בשל היעדר פרספקטיבה היסטורית מספקת.

שהרי, ביטחון לאומי אינו צבאי בלבד. הוא כולל רכיבים שאינם צבאיים וביניהם מעמדה הדיפלומטי של ישראל ויחסי החוץ שלה, חוסן חברתי פנימי ותשתית כלכלית המאפשרת גיוס של המשאבים הנדרשים לקיום ושימור ביטחון המדינה ואזרחיה. בראיית הגישה המרחיבה הזו, תמונת המצב המצטיירת כיום היא מורכבת. לצד הישגים צבאיים ישראליים יוצאי דופן, בוודאי לנוכח היחלשות ניכרת של אויבי ישראל במהלך שנות המלחמה, לא ניתן לקבוע באופן גורף כי מצב הביטחון הלאומי הישראלי השתפר משמעותית. זאת, משום שתמונת המצב הדיפלומטית, הכלכלית והחברתית הנוכחית גורעת במידה מסוימת מערכו החיובי של המאזן הכולל. ועל אף שהוא נותר חיובי, היחלשות מעמדה הבינלאומי של ישראל בקרב מדינות המערב המובילות, הנטל הכלכלי ארוך השנים שהמלחמה השיתה והקיטוב הפוליטי הפנימי, שלעיתים מגיע לכדי סף אלימות – כל אלה שוחקים את היתרונות שהמאזן עד כה מצביע עליהם.

בחלק הראשון של סקירה זו מנותחים מקורות העוצמה של הביטחון הלאומי – הצבאי, המדיני, הכלכלי והחברתי, ובחלקה השני מוצג מאזן בשלוש זירות: הפלסטינית (רצועת עזה, יהודה ושומרון), איראן ולבנון. המכנה המשותף לזירות השונות הוא שלא נוצרה באף לא אחת מהן יציבות מעוגנת בהסכמים מדיניים. מצב זה שוחק את ההישגים הצבאיים, כך שככל שהזמן חולף ללא פעולה מדינית יזומה, ההישג הצבאי הנוכחי מתערער, האויב משתקם, וכל ההערכה המובאת בזאת לפניכם צפויה להשתנות – לאו דווקא לטובה.

השורה התחתונה

היתרון הצבאי שהושג במהלך שנות המלחמה מקוזז ממאזן הביטחון הלאומי בשל הידרדרות מעמדה הבינלאומי של ישראל, סכנת הבידוד והסנקציות שהיא ניצבת בפניהן ואתגרים נוספים הצפויים לה, בין היתר עליוותיה הכלכליות האדירות של המלחמה הממושכת. ואם לא תשוקם במהרה הלכידות הפנימית – אזי מאזן הביטחון הלאומי של ישראל עלול להידרדר לנקודת שפל חמורה ביותר.

אוקטובר, 2026

העוצמה הצבאית: עליונות מבצעית לצד שחיקה אסטרטגית

שלוש שנים לאחר מתקפת ה-7 באוקטובר, ישראל ניצבת בפני מציאות אסטרטגית מורכבת. מחד גיסא, צה"ל הפגין במהלך שנות המלחמה יכולות מבצעיות וטכנולוגיות חסרות תקדים, גרף הישגים ניכרים בכל זירות הלחימה ופגע קשות ביכולותיהם של אויביה המרכזיים של ישראל. מאידך גיסא, אף אחת מן המערכות לא הסתיימה עד כה בהכרעה או בהסדרה מדינית, שתעגן את ההישגים הצבאיים ותתרגם אותם למציאות ביטחונית משופרת ויציבה יותר. במקביל, הלחימה הממושכת שוחקת את צבא הסדיר והמילואים ומבהירה את מגבלותיו של הכוח הצבאי כאשר אינו מונחה על ידי תכלית מדינית ברורה.

ערב ה-7 באוקטובר

ערב המלחמה שפרצה ב-7 באוקטובר נתפסה בישראל בעיני יריבותיה כמדינה הנהנית מעליונות צבאית וטכנולוגית מובהקת, אך ככזו המתקשה לממש את יתרונותיה, בין היתר משום שניכרת בה רתיעה מהפעלת כוח יבשתי ותמרון קרקעי נרחב. תפיסה זו התחזקה בעקבות סבבי הלחימה המוגבלים שאירעו במהלך השנים ברצועת עזה, ההימנעות מעימות נרחב מול חזבאללה ובנוסף ההסתמכות הגוברת על מערכות מודיעין, אש מדויקת והמערכה שבין המלחמות (המב"מ).

באותן שנים פיתח צה"ל את תפיסת "הקרב הרב-ממדי", שנועדה לשלב מודיעין בזמן אמת, יכולות אש מדויקות ותמרון יבשתי. אולם ערב המלחמה תפיסה זו טרם עמדה במבחן מבצעי רחב. במקביל, נשחקו כשירותם ומעמדם של כוחות היבשה בעקבות שנים של עיסוק בביטחון שוטף ביהודה ושומרון, בעוד חיל האוויר וקהילת המודיעין עמדו במרכז בניין הכוח.

לכך נוספה הטלטלה הפנימית שחוזה צה"ל בשנה שקדמה למלחמה. המשבר הפוליטי-חברתי סביב הרפורמה המשפטית שהובילה הממשלה הציב את השירות הצבאי במרכז המחלוקת הציבורית, פגע בלכידות הפנימית וערער את תחושת היציבות שעליה נשען מודל צבא העם.

מה השתנה?

מתקפת ה-7 באוקטובר חשפה כשל עמוק במערכות ההתרעה, ההגנה והפיקוד של צה"ל. המודיעין, שכה דייק במבצעי המב"מ, כשל במשימה היסודית של מתן התרעה למלחמה; ההגנה בפיקוד הדרום (וגם בצפון, שם החליט חזבאללה שלא להצטרף לפלישה לישראל), הייתה דלילה; אוגדה מרחבית הוכרעה בתוך פחות משעה על ידי אויב נעדר מטוסים וטנקים; והתפקוד של הפיקוד המרכזי היה מבולבל ולא יעיל. רק פעולתם הנחושה של כוחות בשטח, ובמחיר כבד, הדפה את האויב בתוך יממות ספורות.

ואולם, מרגע שהתאושש מן ההפתעה, הפגין הצבא שורת יכולות מבצעיות מרשימות.

הלחימה הרב-זירתית שהתפתחה המחישה את יעילות השילוב בין מודיעין מדויק לבין אש ותמרון קרקעי; חיל האוויר הוכיח יכולת פעולה רציפה ומדויקת – מסיוע קרוב לכוחות היבשה ועד תקיפות בעומק איראן; מערכי ההגנה האווירית, בשיתוף פעולה עם ארצות הברית ושותפות נוספות, הצליחו לצמצם משמעותית את הפגיעה בעורף חרף ירי מסיבי של טילים וכתב"מים לעברו; ובחזית הצפונית הצליח צה"ל להסב לחזבאללה פגיעה חמורה ולשנות את מאזן הכוחות הצבאי מול הארגון.

במובנים רבים, שלוש שנות הלחימה סיפקו הוכחה מבצעית ליכולות שפותחו בצה"ל במשך שנים, ובראשן שילוב חסר תקדים בין מודיעין, אש, תמרון וטכנולוגיה. אולם, לצד ההישגים המבצעיים, המלחמה חשפה גם את מגבלות הכוח הצבאי. עד כה לא עלה בידי ישראל להשיג הכרעה באף אחת מן הזירות. הישגים מרשימים, ובראשם הפגיעה בחזבאללה, נותרו תלויים בהתפתחויות מדיניות ובהסדרים שטרם הושגו.

במקביל, הלחימה הממושכת מותחת את צה"ל עד קצה גבול יכולתו. ניכרים שחיקה במערכי הסדיר והמילואים ובמשמעת המבצעית, מחסור בחימושים ובחלפים, ופגיעה בכשירות הנדרשת לניהול מערכה ממושכת במספר חזיתות במקביל. בה בעת, גוברים המתח בין הדרג המדיני לדרג הצבאי והקושי לשמר לאורך זמן את מודל כוח האדם שעליו נשען צה"ל.

התמונה מורכבת אף במישור התודעתי. בעוד שהאמון הציבורי בצה"ל נותר גבוה, גובר הספק באשר ליכולתה של הלחימה, כשלעצמה, לשפר את ביטחונה של ישראל: בסקר דעת קהל שנערך במכון למחקרי ביטחון לאומי INSS ביוני 2026, 42% מהמשיבים טענו כי מצב הביטחון הלאומי של ישראל "רע או רע מאוד" (לעומת 20% בלבד שחשבו שהוא "טוב או טוב מאוד"). רמת שביעות הרצון מההישגים הצבאיים הייתה נמוכה ביחס לזו שנאמדה בסקרים קודמים. בתוך כך, הפגנת העוצמה הצבאית של ישראל לא הרתיעה את יריבותיה מהמשך הירי לעברה גם במהלך מבצע "שאגת הארי" – המלחמה בין ישראל וארצות הברית לאיראן שהחלה בשלהי פברואר 2026.

יתר על כן, ההרתעה הישראלית לא התחזקה במידה שניתן היה לצפות לאחר סדרת הישגים צבאיים כה יוצאי דופן. אויביה של ישראל מושפעים לא רק מעוצמתו של צה"ל, אלא גם מהשחיקה במעמדה המדיני של ישראל ומהתחושה בקרב הציבור הישראלי שהמערכה טרם הניבה שינוי אסטרטגי יציב.

כפי שלמדנו ערב ה-7 באוקטובר, אויבי ישראל ערים למתיחויות בזירת הפנים הישראלית ורואים בה עדות לחולשה. בסקר "האיומים הקיומיים" שערך המכון בחודש יולי 2026 אחד הממצאים הבולטים היה הדירוג של תרחיש "עימות אלים בין קבוצות בחברה" בשיעור הגבוה ביותר כאחד משלושת האיומים המרכזיים, לצד הגרעין האיראני וערעור אופייה הדמוקרטי של מדינת ישראל.

השורה התחתונה

בהשוואה לערב ה-7 באוקטובר, צה"ל התעצם במידה ניכרת וכך גם יכולותיו המבצעיות. המלחמה הוכיחה את עליונותו הטכנולוגית, את יכולתו להפעיל ברציפות כוח עצים ומשולב ואת יתרונו הברור על פני יריביו בכל זירות הלחימה.

ואולם, ברמה האסטרטגית התמונה מורכבת יותר. הישגים מבצעיים מרשימים טרם תורגמו להכרעה או להסדרים בני-קיימא, בעוד שהמלחמה המתמשכת שוחקת את משאביו המרכזיים של צה"ל – כוח האדם, הכשירות והמוכנות – ומציבה סימני שאלה באשר ליכולתו להמשיך לאורך זמן באותו היקף לחימה. לפיכך, המאזן הצבאי של ישראל השתפר במישור המבצעי, אך השיפור נותר מוגבל כל עוד אינו מלווה במהלך מדיני שימנף את הישגי המלחמה למציאות ביטחונית יציבה יותר.

העוצמה המדינית: ערך אסטרטגי גובר לצד הידרדרות מסוכנת במעמד הבינלאומי

העוצמה המדינית היא אחד מאדני היסוד של הביטחון הלאומי. היא משקפת את יכולתה של מדינה לקדם את יעדיה באמצעות יחסי החוץ שלה, מעמדה הבינלאומי, השפעתה על עיצוב הסביבה האזורית והגלובלית והלגיטימציה שהיא נהנית ממנה להפעלת עוצמתה הצבאית והכלכלית.

מלחמת חרבות ברזל, שהתפתחה לעימות רב־זרתי, הציבה את העוצמה המדינית של ישראל במבחן חסר תקדים. אף שהמלחמה הניבה הישגים צבאיים משמעותיים מול חמאס, חזבאללה ואיראן, היא יצרה גם אתגרים מדיניים עמוקים: העמקת המחלוקות עם חלק מבעלות הברית של ישראל, שחיקה בלגיטימציה הבינלאומית למדיניותה, עלייה חדה בגילויי אנטישמיות ברחבי העולם ופגיעה בתחושת הביטחון של קהילות יהודיות.

לצד עצם התמשכות המלחמה, גם היעדר תפיסה מוסכמת ל"יום שאחרי", בצד החלטות מדיניות ומסרים פומביים של הדרג המדיני, הקשו על ישראל למנף את הישגיה הצבאיים להישגים מדיניים בני־קיימא. המלחמה המחישת כי גם עוצמה צבאית מרשימה אינה מתורגמת בהכרח לעוצמה מדינית. בהיעדר אסטרטגיה מדינית ברורה, הפעלת הכוח נתפסת בעיני רבות משותפותיה של ישראל לא רק כאמצעי להתמודדות עם איומים, אלא גם כגורם המעמיק את חוסר היציבות האזורית. בכך נשחקת יכולתה של ישראל להמיר הישגים מבצעיים ללגיטימציה, לשותפויות ולהשפעה מדינית.

פרק זה בוחן את השינויים בעוצמתה המדינית של ישראל בארבעה ממדים משלימים: המשענת האסטרטגית האמריקאית; מעמדה בזירה הגלובלית; השתלבותה במזרח התיכון; והלגיטימציה הבינלאומית למדיניותה.

המשענת האסטרטגית האמריקאית והיחסים המיוחדים עם וושינגטון

המשענת האסטרטגית האמריקאית מבוססת על שלושה רכיבים מרכזיים: איכות היחסים בין המדינות, ובכלל זאת היחסים בין הממשלים, והתמיכה בישראל במערכת הפוליטית האמריקאית ובקרב הציבור האמריקאי; עוצמתה ומעמדה הבינלאומי של ארצות הברית; ונכונותה של ארצות הברית להמשיך ולהשקיע משאבים ותשומת לב וכן ליטול סיכונים במזרח התיכון.

ערב ה-7 באוקטובר

היחסים בין ישראל לארצות הברית ערב פרוץ המלחמה נמצאו בצל מתיחות גוברת בין ממשל ביידן לממשלת ישראל, בעיקר סביב הרפורמה המשפטית והרכב הקואליציה. עם זאת, הברית האסטרטגית נותרה איתנה: שיתוף הפעולה הביטחוני היה הדוק, הסיוע האמריקאי נמשך והמחויבות לשימור יתרונה הצבאי האיכותי של ישראל לא התערערה.

אולם במקביל כבר ניכרו סימני שחיקה בבסיס התמיכה הדומפלגתית בישראל, בעיקר בקרב האגף הפרוגרסיבי במפלגה הדמוקרטית ובקרב צעירים, על רקע הקיטוב הפוליטי בארצות הברית עצמה והמחלוקות הפנימיות בישראל.

המלחמה חוללה שינוי עמוק באופי היחסים בין המדינות, שהתבטא בשלושה ממדים מרכזיים: העמקת שיתוף הפעולה הביטחוני, החרפת המחלוקות המדיניות והאצת השחיקה בבסיס הציבורי והפוליטי של הברית.

במישור הביטחוני העניקה ארצות הברית לישראל גיבוי חסר תקדים: סיוע צבאי רחב היקף, תמיכה מודיעינית, פריסת כוחות באזור, הובלת קואליציה אזורית להגנה מפני מתקפות איראן וסיוע ישיר בהגנת שמי ישראל. המערכה המשותפת נגד איראן המחישה את עומק שיתוף הפעולה המבצעי וחיזקה את מעמדה של ישראל כנכס אסטרטגי מרכזי עבור ארצות הברית.

עם זאת, ככל שהתפתחה המערכה התברר כי השותפות הביטחונית אינה מבטיחה זהות לגבי יעדים מדיניים. הפערים בין המדינות הלכו והעמיקו סביב ניהול הלחימה, הסיוע ההומניטרי, הסוגיה הפלסטינית ועיצוב "היום שאחרי" ברצועת עזה. מחלוקות אלה באו לידי ביטוי בלחצים אמריקאיים, ובהם עיכוב משלוחי אמל"ח והצבת תנאים לחלק מן הסיוע הביטחוני.

גם לאחר חילופי הממשל בושינגטון לא נעלמו פערי האינטרסים. אף שממשל טראמפ אימץ קו אוהד יותר כלפי ישראל, ביטל מגבלות על הסיוע הביטחוני וצמצם את הביקורת הפומבית, הוא קידם ואף כפה בפועל הסדרי הפסקת אש ברצועת עזה, בלבנון ובמערכה מול איראן, גם כאשר אלה לא תאמו את העדפות ממשלת ישראל.

במקביל, נמשכה הירידה בתמיכה הציבורית והפוליטית בישראל. במהלך המלחמה הפכה ישראל מסוגיית מדיניות חוץ לסוגייה פנים אמריקאית שנויה במחלוקת. בקרב המפלגה הדמוקרטית התרחבה הביקורת, במיוחד בקרב צעירים, בקמפוסים ובאגף הפרוגרסיבי. במפלגה הרפובליקנית אמנם נותרה התמיכה בישראל גבוהה, אך התחזקו גם קולות בדלניים המסתייגים ממעורבות אמריקאית ממושכת במזרח התיכון ומהמשך הסיוע לבעלות ברית.

לראשונה זה שנים נשמעת ביקורת על מערכת היחסים עם ישראל הן מימין והן משמאל. מגמות אלה אינן מערערות בשלב זה את הברית האסטרטגית, אך הן מערערות את בסיס התמיכה הרחב שעליו נשענה במשך עשרות שנים.

מה המחיר?

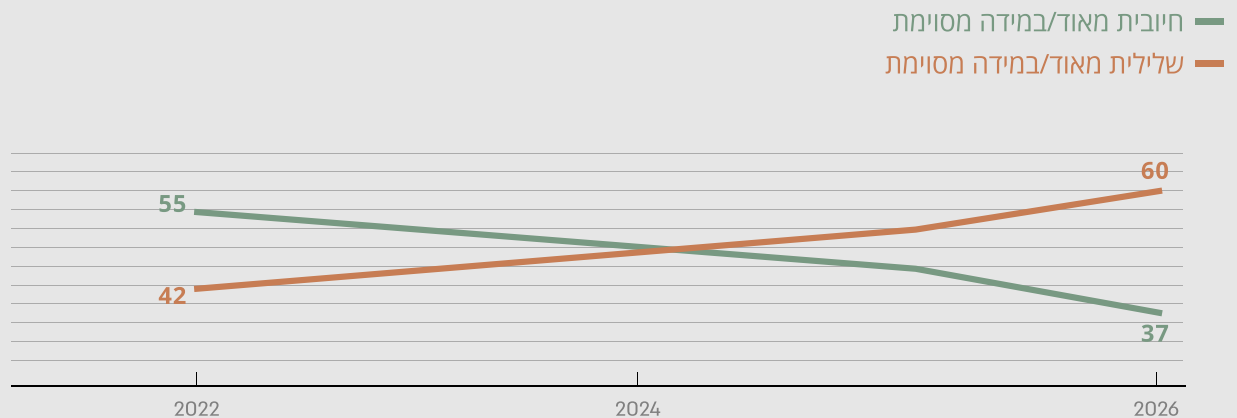
אחת התוצאות המשמעותיות של המלחמה היא העמקת תלותה של ישראל בארצות הברית והאצת תהליך מיקור החוץ של ביטחונה הלאומי.

יכולתה של ישראל לנהל מלחמה ממושכת במספר חזיתות נשענה במידה רבה על הסיוע האמריקאי – באספקת אמצעי לחימה, במודיעין, במערכות ההגנה האווירית, בבלימת לחצים בינלאומיים ובהרתעת שחקנים אזוריים. כמעט כל זירות הלחימה התנהלו במעורבות אמריקאית ישירה, באופן שהעצים את יכולותיה של ישראל אך גם צמצם את חופש פעולתה המדיני.

בד בבד, התחדדו סימני השאלה באשר למעמדה העתידי של ארצות הברית במזרח התיכון. המערכה מול איראן טרם תורגמה להישג אסטרטגי ברור, והחריף הוויכוח הפנימי בארצות הברית לגבי מחירה של מעורבות צבאית במזרח התיכון. אם מגמה זו תימשך, עלול להעמיק הפער בין תלותה הגוברת של ישראל במשענת האמריקאית לבין נכונותה של ארצות הברית להמשיך ולהשקיע לאורך זמן באזור.

שחיקה בתמיכת הציבור האמריקאי בישראל

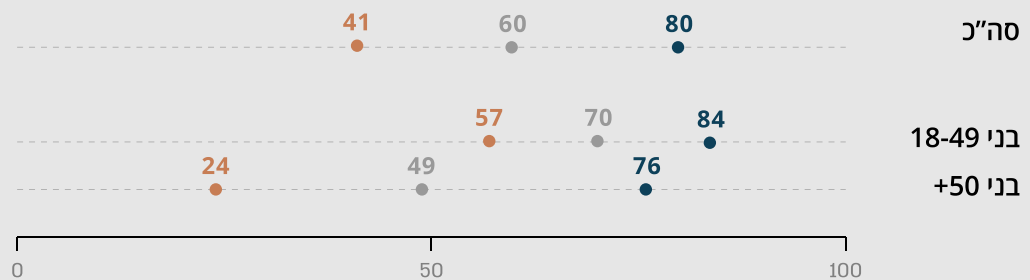
אחוז המשיבים המחזיקים בדעה חיובית/שלילית כלפי ישראל

דעות האמריקאים כלפי ישראל מתפלגות בחדות לפי מפלגה וגיל

אחוזי המשיבים בעלי דעה שלילית מאוד/במידה מסוימת לגבי ישראל

● דמוקרטים/נוטים לדמוקרטים ● כלל המדגם ● רפובליקנים/נוטים לרפובליקנים

מקור: סקר בקרב מבוגרים בארצות הברית שנערך בין ה-23 ל-29 במארס 2026. מרכז מחקר Pew

השורה התחתונה

בהשוואה לערב ה-7 באוקטובר, ערכה האסטרטגי של ישראל בעיני ארצות הברית התחזק. המלחמה המחישה את תרומתה לביטחון האזורי ואת חשיבותה בהתמודדות עם איראן ושלוחיה, והובילה לשיתוף פעולה ביטחוני חסר תקדים.

עם זאת, העמיקו במקביל הפערים בין האינטרסים האסטרטגיים של שתי המדינות, נשחק הבסיס הציבורי והדור־מפלגתי של הברית, וגדלה תלותה של ישראל במשענת האמריקאית לניהול המערכה ולעיצוב ההסדרים שלאחריה. התוצאה מורכבת: **ישראל חשובה יותר לארצות הברית מבחינה אסטרטגית, אך גם תלויה בה יותר מבחינה מדינית.**

העוצמה המדינית של ישראל בזירה הגלובלית נשענת על ארבעה רכיבים מרכזיים: איכות יחסיה עם מדינות העולם; מעמדה במוסדות ובפורומים הבינלאומיים; הלגיטימציה הבינלאומית למדיניותה; והדימוי הציבורי שלה בעולם. רכיבים אלה משפיעים במישרין על יכולתה לקדם את יעדיה המדיניים, הביטחוניים והכלכליים ועל חופש הפעולה שלה בזירה הבינלאומית.

ערב ה-7 באוקטובר

ישראל נהנתה ממערכת יחסי חוץ יציבה יחסית. היא הרחיבה בהתמדה את קשריה עם מדינות באירופה, באסיה, באפריקה, באמריקה הלטינית ואף במזרח התיכון, תוך הישענות על יתרונותיה בתחומי הביטחון, החדשנות, האנרגיה והטכנולוגיה.

למרות שמדיניות ישראל בזירה הפלסטינית משכה ביקורת מצד חלק ממדינות העולם, היא לא מנעה ברוב המקרים את המשך פיתוח היחסים המדיניים והכלכליים. עם זאת, עוד לפני המלחמה ניכרה הידרדרות ביחסיה של ישראל עם חלק מבעלות בריתה הדמוקרטיות, בעיקר על רקע המשבר הפוליטי הפנימי והרפורמה המשפטית, שפגעו במידת מה בדימויה ובאיכות הדיאלוג עימן.

טבח ה-7 באוקטובר חולל בתחילה גל חסר תקדים של סולידריות עם ישראל. מדינות רבות גינו את מתקפת חמאס, הכירו בזכותה של ישראל להגנה עצמית והעניקו לה לגיטימציה רחבה להפעלת כוח צבאי.

מה השתנה?

ככל שהתמשכה המלחמה התהפכה המגמה.

הסוגיה הפלסטינית שבה למרכז סדר היום הבינלאומי. אם ערב המלחמה נדחק הנושא לשולי מדיניות החוץ של רבות ממדינות העולם, הרי שבמהלך המלחמה הוא שב להיות אחד המשתנים המרכזיים בעיצוב יחסיה של ישראל עם הקהילה הבינלאומית. השינוי בא לידי ביטוי בגל ההכרה במדינה פלסטינית, בלחץ הגובר לקידום הסדר מדיני ובהחרפת הביקורת על מדיניות ישראל ברצועת עזה וביהודה ושומרון.

היחסים הבילטרליים עם מדינות העולם נעשו מורכבים יותר. מרבית המדינות המשיכו לראות בישראל שותפה חשובה בתחומי הביטחון, הכלכלה והטכנולוגיה, אולם במקביל החריפו מדינות מרכזיות – ובהן גם חלק מבעלות בריתה באירופה – את ביקורתן, קידמו צעדי לחץ מדיניים ולעיתים אף צעדים מעשיים. במקביל, מיקדה ישראל את מאמציה המדיניים בעיקר בממשל האמריקאי, גם על חשבון טיפוח יחסיה עם שותפות מרכזיות אחרות.

מעמדה של ישראל במערכת הרב-לאומית נשחק משמעותית. ישראל ניצבה בפני ביקורת חריפה במוסדות הבינלאומיים, התמודדה עם הליכים בבית הדין הבינלאומי לצדק ובבית הדין הפלילי הבינלאומי, ונחשפה לצעדים שנועדו להגביר את בידודה המדיני, לרבות צווי מעצר נגד בכירים ישראלים.

חלה פגיעה עמוקה בדימויה הציבורי של ישראל. במדינות מערביות רבות התרחבה הביקורת הציבורית, התעצמו המחאות ונרשמה ירידה משמעותית בתמיכה בישראל, בעיקר בקרב צעירים, בקמפוסים ובקרב חלקים מן האליטות האקדמיות והתרבותיות.

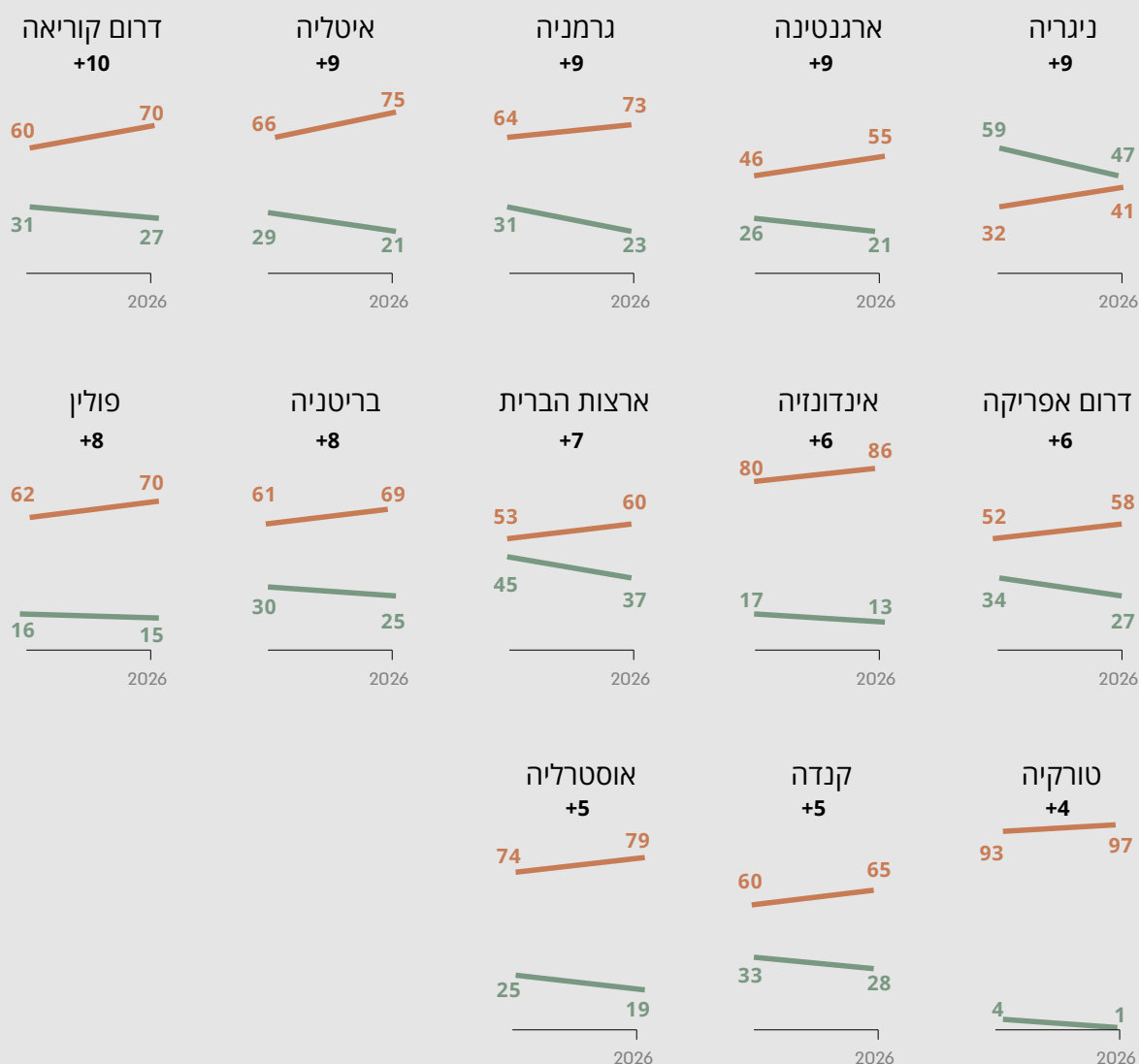
במקביל התרחבה גם תופעת החרמות – הגלויים והשקטים. מוסדות אקדמיים, קרנות מחקר, חברות עסקיות, גופים פיננסיים, מוסדות תרבות ואיגודים מקצועיים ביטלו שיתופי פעולה, נמנעו מהזמנת חוקרים ואמנים ישראלים, צמצמו השקעות ולעיתים אף הגבילו פעילות של גופים ישראליים. בניגוד למשברים מדיניים בין ממשלות, תהליכים אלה מתרחשים בזירה המוסדית והאזרחית, ולכן קשה יותר לבלום אותם או להפוך את מגמתם.

כן התחזקו מגמות של דה-לגיטימציה לישראל והתרחבה תפוצתם של נרטיבים המציגים אותה כמבצעת פשעי מלחמה, פשעים נגד האנושות ואף רצח עם, לעיתים תוך ערעור על עצם זכותה להתקיים. לצד זאת גברו גילויי האנטישמיות וחלה עלייה חדה בהתנכלויות ליהודים, בפרט במדינות אירופה ובצפון אמריקה. אם בעבר עמדות אלה היו נחלתם של שוליים אידיאולוגיים, במהלך המלחמה הן התפשטו לחלקים רחבים יותר של השיח הציבורי, האקדמי והפוליטי, בעיקר במדינות המערב.

דעות שליליות כלפי ישראל הפכו נפוצות יותר במדינות מסוימות מאז 2025

אחוז בעלי דעה שלילית/חיובית כלפי ישראל

— חיובית מאוד/במידה מסוימת
— שלילית מאוד/במידה מסוימת

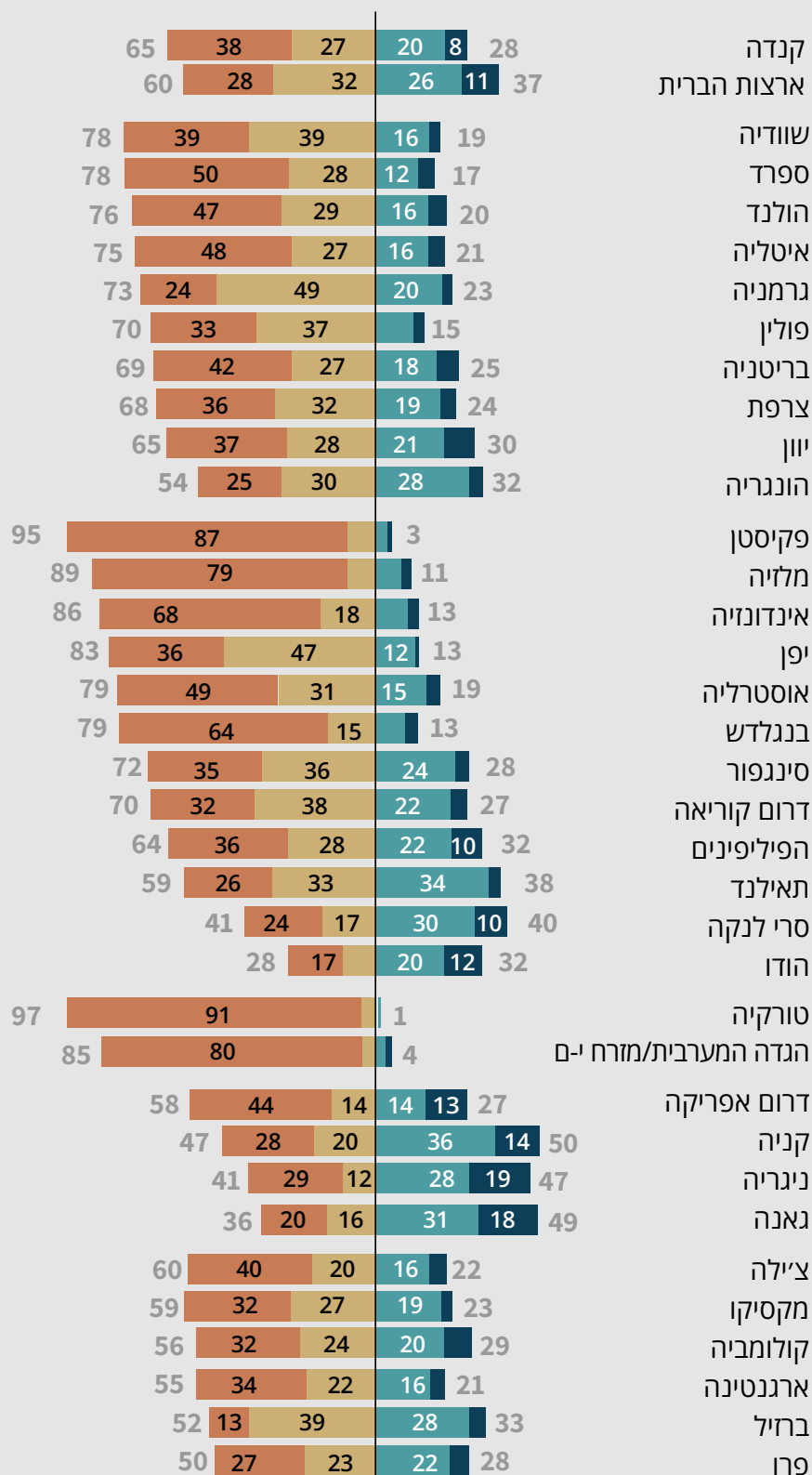

מקור: סקר בקרב מבוגרים בארצות הברית שנערך בין ה-23 ל-29 במארס 2026. מרכז מחקר Pew

רוב גדול במרבית המדינות מחזיק בדעות שליליות כלפי ישראל

אחוז המבוגרים המחזיקים בדעות שליליות או חיוביות כלפי ישראל, לפי מדינה

■ חיובי מאוד ■ חיובי במידה מסוימת ■ שלילי במידה מסוימת ■ שלילי מאוד # סה"כ

מקור: סקר העמדות הגלובלי, אביב 2026. מרכז מחקר Pew

השחיקה במעמדה של ישראל אינה באה לידי ביטוי רק בביקורת מדינית, אלא בפגיעה מתמשכת ביכולתה להפעיל עוצמה רכה.

בעוד שממשלות רבות מוסיפות לקיים עם ישראל שיתופי פעולה ביטחוניים, כלכליים וטכנולוגיים, מידרדרים בהדרגה היחסים עם מוסדות אזרחיים, אוניברסיטאות, קרנות, חברות עסקיות וגופי תרבות – מוסדות המעצבים לאורך זמן את דעת הקהל, את שיתופי הפעולה המדעיים והכלכליים ואת בסיס הלגיטימציה הבינלאומית של ישראל.

זוהי שחיקה איטית יותר, אך גם עמוקה יותר. בניגוד למשבר מדיני שניתן לעיתים לפתור באמצעות שינוי מדיניות או חילופי ממשלות, שינוי עמדות ציבוריות ומוסדיות הוא תהליך ממושך, שעלול להשפיע לרעה גם שנים לאחר סיום הלחימה.

לצד זאת, חשוב לציין כי המלחמה חיזקה גם את ההכרה של חלק ניכר ממדינות המערב באיום האסטרטגי שמציבים איראן ושלוחיה ליציבות האזורית והעולמית. גם מדינות שמתחו ביקורת חריפה על ישראל המשיכו לראות באיראן, בחזבאללה, בחמאס וביתר רכיבי "ציר ההתנגדות" גורם מרכזי לערעור היציבות האזורית. במובן זה, הצליחה ישראל לחזק את ההבנה ביחס לאיום שביחס אליו התריעה במשך שנים – גם אם לא הצליחה לרתום תמיכה רחבה למדיניות שנקטה כדי להתמודד עמו.

השורה התחתונה

בהשוואה לערב ה-7 באוקטובר, ישראל שומרת על נכסיה המרכזיים בזירה הבינלאומית – קשריה עם מדינות רבות, יתרונותיה הביטחוניים והטכנולוגיים ומעמדה כשותפה אסטרטגית – אך מעמדה המדיני נשחק במידה ניכרת.

עיקר הנזק לדימויה של ישראל ניכר בזירה הציבורית והמוסדית: בדעת הקהל, באקדמיה, בתרבות, במגזר העסקי ובמוסדות הבינלאומיים. בכך נפגעת בהדרגה יכולתה של ישראל להפעיל עוצמה רכה, לגייס תמיכה בינלאומית ולמנף את הישגיה הביטחוניים להשפעה מדינית ארוכת טווח.

העוצמה המדינית של ישראל במזרח התיכון נשענת על ארבעה רכיבים מרכזיים: עומק יחסיה עם מדינות השלום ועם מדינות "הסכמי אברהם"; מידת השתלבותה במערך האזורי המדיני, הביטחוני והכלכלי; יכולתה לקדם סדר אזורי יציב מבוסס על אינטרסים משותפים; ומעמדן האזורי והבינלאומי של שותפותיה האסטרטגיות. רכיבים אלה מושפעים בראש ובראשונה מתפיסת האיום האזורית – ובראשה איראן ושלוחיה, מן המתרחש בזירה הפלסטינית ומהיקף המעורבות האמריקאית במזרח התיכון.

ערב ה-7 באוקטובר

האסטרטגיה האזורית של ישראל התבססה על הרחבת "הסכמי אברהם" ועל קידום נורמליזציה עם ערב הסעודית, בהנחה שהאינטרסים הביטחוניים והכלכליים המשותפים עם מדינות ערב המתונות גוברים בהדרגה על משקלה של הסוגיה הפלסטינית.

במקביל, התגבשה תפיסה אזורית שלפיה איראן ושלוחיה הם האיום המרכזי על יציבות המזרח התיכון. זו יצרה בסיס רחב לשיתוף פעולה בין ישראל לבין חלק ממדינות ערב, בעיקר בתחומי הביטחון, המודיעין והטכנולוגיה.

מה השתנה?

מתקפת ה-7 באוקטובר והמלחמה הרב־זירתית שפרצה בעקבותיה בלמו את תנופת ההשתלבות האזורית, אך לא מוטטו את התשתית האסטרטגית שעליה נשענה.

בשלב הראשון הבחינו רבות ממדינות ערב בין מתקפת חמאס, שלא זכתה ללגיטימציה אזורית רחבה, לבין המלחמה ברצועת עזה. אולם ככל שהתמשכה הלחימה, החריפה הביקורת על ישראל והסוגיה הפלסטינית שבה למרכז סדר היום הערבי. עם זאת, לצד הביקורת הפומבית, שיתוף הפעולה הביטחוני עם חלק ממדינות האזור נמשך ואף התהדק. העימותים מול איראן המחישו את התפתחותם של מגנוני תיאום אזוריים – ובהם שיתוף פעולה מודיעיני, הגנה אווירית ותיאום מבצעי – חלקם במסגרת CENTCOM וחלקם בערוצים ישירים בין ישראל לבין שותפותיה, ובראשן איחוד האמירויות.

בכך התחדד שוב הפער בין השיח הפוליטי הפומבי לבין שותפות האינטרסים האסטרטגית שהתנהלה מאחורי הקלעים. בה בעת, המלחמה הדגישה את גבולותיה של שותפות זו. מדינות ערב המתונות הביעו עניין גובר להשתלב בעיצוב ההסדרים האזוריים שלאחר המלחמה, אך לא היו מוכנות לשאת באחריות לשיקום רצועת עזה או לניהולה ללא מסגרת מדינית רחבה יותר, הכוללת התקדמות לעבר הסדרת הסוגיה הפלסטינית.

בד בבד נפתחו ערוצי הידברות עם לבנון ועם סוריה, בעיקר בתיווך אמריקאי. אף שאין מדובר עדיין בפריצת דרך, עצם קיומם מעיד כי גם לאחר שנות המלחמה מוסיפות להתקיים במרחב האזורי הזדמנויות להסדרים נקודתיים המבוססים על אינטרסים משותפים.

בינתיים, התחזק מעמדן האזורי של טורקיה וקטר. באמצעות תפקידי התיווך, הסיוע והמעורבות בזירה הפלסטינית הן ביססו את מעמדן כשחקניות מרכזיות וכשותפות פעילות לצד ארצות הברית בעיצוב ההסדרים האזוריים. מבחינת ישראל, מדובר בהתפתחות בעייתית, שכן לשתי מדינות אלה תפיסות שונות מאלה של ישראל לגבי עתיד האזור.

לצד העמקת שיתוף הפעולה הביטחוני, המלחמה המחישה כי עליונותה הצבאית של ישראל אינה מספיקה כדי לעצב לבדה סדר אזורי חדש. מדינות ערב המתונות התרשמו אמנם מהישיגיה המבצעיים של ישראל מול חמאס, חזבאללה ואיראן, אך במקביל גברה הסתייגותן מנטייתה של ישראל להפעיל כח כברירת מחדל לנוכח איומים, בלי מאמץ ישראלי לתרגם הישגים אלה להסכמים מדיניים ארוכי טווח.

כתוצאה מכך האיצו מדינות האזור את אסטרטגיית הגידור שאפיינה אותן בעבר, בין היתר עקב ערעור הביטחון במשענת האמריקאית. על רקע זה בונות מדינות במפרץ שכבות ביטחון נוספות על זו הקשורה בוויינגטון, שומרות על דיאלוג עם טהרן, ובה בעת מקיימות שיתופי פעולה ביטחוניים סמויים עם ישראל. גם העוינות הציבורית כלפי ישראל ברחוב הערבי הגבילה את יכולתן של ממשלות האזור להרחיב את השותפות המדינית הגלויה עמה.

המלחמה עם איראן גם חשפה את חשיבותו של הממד הגאו-כלכלי באזור. חסימת מצרי הורמוז ובאב אל-מנדב לצד פגיעה במתקני אנרגיה ובחופש השיט, בין היתר עקב מתקפות החות'ים ומתקפות איראניות ישירות, הפכו לסוגיית ביטחון לאומי מהמעלה הראשונה עבור מדינות האזור ומעבר לו.

יתר על כן, המלחמה עם איראן חשפה פער ניכר בין הוצאות הביטחון העצומות והמערכות המתקדמות של מדינות המפרץ לבין יכולתן להגן לאורך זמן על תשתיות קריטיות בשטחן. עוד המחישה המלחמה את מרכזיותה של ארצות הברית לביטחון האזור, אך גם את מגבלותיה. חרף המעורבות האמריקאית הישירה, טרם התגבש סדר אזורי יציב וגברו הספקות באשר לנכונותה של וויינגטון להמשיך ולהשקיע במזרח התיכון. מבחינתן של מדינות המפרץ, הייתה זו תזכורת לכך שגם הברית עם הממשל האמריקאי אינה פוטרת אותן מהצורך לגוון את קשריהן עם מוקדי כוח נוספים.

השורה התחתונה

בהשוואה לערב ה-7 באוקטובר, ישראל חיזקה את מעמדה הביטחוני במזרח התיכון. שיתוף הפעולה האסטרטגי עם חלק ממדינות האזור העמיק, התגבשו מנגנוני תיאום אזוריים חדשים, וההתמודדות מול האיום שמציבים איראן ושלוחיה נתפסת כיום באופן ברור יותר כאינטרס משותף.

הסוגיה הפלסטינית שבה להיות תנאי מרכזי כמעט לכל מהלך אזורי – מדינות ערב אינן מוכנות להשתלב בהסדרים ארוכי טווח ללא אופק מדיני לפלסטינים. עוד המחישה המלחמה כי אין די בעליונות צבאית כדי לעצב סדר אזורי יציב. התוצאה היא מציאות מורכבת: **ישראל משולבת יותר מבחינה ביטחונית באזור, אך פחות משולבת מבחינה מדינית.**

הלגיטימציה הבינלאומית למדיניות ישראל בסוגיות הליבה

הלגיטימציה הבינלאומית היא אחד הנכסים המרכזיים של העוצמה המדינית. היא משפיעה על חופש הפעולה של ישראל בזירה המדינית והצבאית, על יכולתה לגייס תמיכה בינלאומית, על נכונותן של מדינות אחרות לשתף עמה פעולה ועל מידת החשיפה שלה ללחצים מדיניים, משפטיים וכלכליים.

ערב ה-7 באוקטובר

למעט בהקשר הסכסוך הישראלי-פלסטיני, ישראל נהנתה ערב המלחמה מלגיטימציה רחבה יחסית למדיניותה. מעמד זה סייע רבות לישראל ומיד לאחר מתקפת ה-7 באוקטובר אף התחזקה לגיטימציה זו כשמרבית מדינות העולם הכירו בזכותה להגנה עצמית והעניקו לה גיבוי רחב לפעולה צבאית נגד חמאס.

מה השתנה?

המלחמה חוללה שינוי עמוק בארבעה ממדים מרכזיים.

הסוגיה הפלסטינית שבה למרכז סדר היום הבינלאומי. במקביל לדרישה הגוברת לקידום פתרון מדיני המבוסס על חזון שתי המדינות, התרחבו גם מגמות של דה-לגיטימציה לעצם קיומה של ישראל כמדינת הלאום של העם היהודי, גם אם עמדות אלה עדיין אינן משקפות את עמדת מרבית מדינות העולם. בכך התערערה ההנחה הרווחת בישראל לאורך שנים שלפיה ניתן יהיה לנהל לאורך זמן את הסכסוך הישראלי-פלסטיני בלי לקדם תהליך מדיני.

חל שינוי מורכב ביחס הבינלאומי לאיראן ול"מחנה ההתנגדות". המלחמה המחישת למדינות רבות את היקף האיום שמציבים תוכנית הגרעין האיראנית, מערך הטילים ושלוחיה של איראן. מתקפות הטילים הישירות, סגירת מצר הורמוז, פעילות החות'ים בים האדום והשלכותיה הכלכליות של המלחמה חיזקו את ההכרה בכך שהאתגר האיראני אינו בעיה ישראלית בלבד, אלא איום אזורי ובינלאומי. עם זאת, התחזקה גם ההעדפה הבינלאומית להתמודדות עם איראן באמצעות קואליציות רחבות ובשילוב מהלכים מדיניים, כלכליים וצבאיים, ולא באמצעות פעולה צבאית בלבד. כך התרחב הפער בין ההכרה הרחבה באיום האיראני לבין הלגיטימציה המוגבלת לשימוש בכוח כפתרון מרכזי להתמודדות עמו.

נשחקה השתייכותה של ישראל למחנה הדמוקרטי-ליברלי. אם ערב המלחמה התמקדה הביקורת הבינלאומית בעיקר ברפורמה המשפטית ובחשש מפגיעה במוסדות הדמוקרטיים, הרי שבמהלך המלחמה היא התרחבה גם לאופן ניהול הלחימה, להשלכותיה ההומניטריות החמורות ולהיעדר אופק מדיני. ככל שהתמשכה המלחמה גדל מספר הנפגעים בקרב תושבי הרצועה ובהתאם נשחקה בהדרגה הלגיטימציה הבינלאומית להמשך הלחימה. לכך נוספו טענות בדבר הפרת הדין הבינלאומי, שימוש בלתי מידתי בכוח וביצוע פשעי מלחמה ואף פשעים נגד האנושות.

גם הצהרות של שרים וחברי קואליציה, לצד התגברות האלימות מצד יהודים כלפי פלסטינים ביהודה ושומרון, החריפו ברחבי העולם את הביקורת על ישראל. בהיעדר הסתייגות עקבית מצד הדרג המדיני, נתפסו אמירות אלה בחלק מן המקרים כביטוי למדיניותה הרשמית של ישראל והעמיקו ספקות באשר למחויבותה לערכי הדמוקרטיה הליברלית ולפתרון מדיני עתידי.

המלחמה המחישה את הפער בין הצלחה צבאית להישג מדיני. ישראל הפגינה עליונות מבצעית ומודיעינית מרשימה ופגעה במידה ניכרת ביכולותיהם של חמאס, חזבאללה ואיראן. אולם הישגים אלה טרם תורגמו לעיצובו של סדר אזורי חדש או להסדרים מדיניים בני־קיימא. מבחינת חלק גדול מן הקהילה הבינלאומית, השאלה המרכזית אינה עוד האם ישראל הצליחה מבחינה צבאית, אלא האם היא מסוגלת להציע מתווה מדיני שיבטיח יציבות ארוכת טווח ברצועת עזה, בלבנון ובאזור כולו.

מה המחיר?

הפיחות בלגיטימציה הבינלאומית אינו מתבטא רק בביקורת מדינית חריפה יותר, אלא בצמצום הדרגתי של מרחב הפעולה של ישראל.

ככל שהעמיקה ההבנה כי המלחמה אינה מלווה באסטרטגיה מדינית ברורה, כך גברו הלחצים המדיניים והמשפטיים, התרחבו היוזמות להכרה במדינה פלסטינית, התגברו ההליכים במוסדות המשפט הבינלאומיים והצטמצמה נכונותן של מדינות מסוימות להעניק לישראל גיבוי אוטומטי.

השורה התחתונה

המלחמה המחישה כי הישגים צבאיים, מרשימים ככל שיהיו, אינם מבטיחים לגיטימציה מדינית מתמשכת. בעיני חלק גדול מן הקהילה הבינלאומית, השאלה המכרעת אינה עוד כיצד ישראל מפעילה את כוחה, אלא האם היא מסוגלת להציג חזון מדיני שיאפשר לתרגם את הישגי המלחמה למציאות אזורית יציבה יותר.

העוצמה הכלכלית: חוסן מרשים, אתגרי עתיד

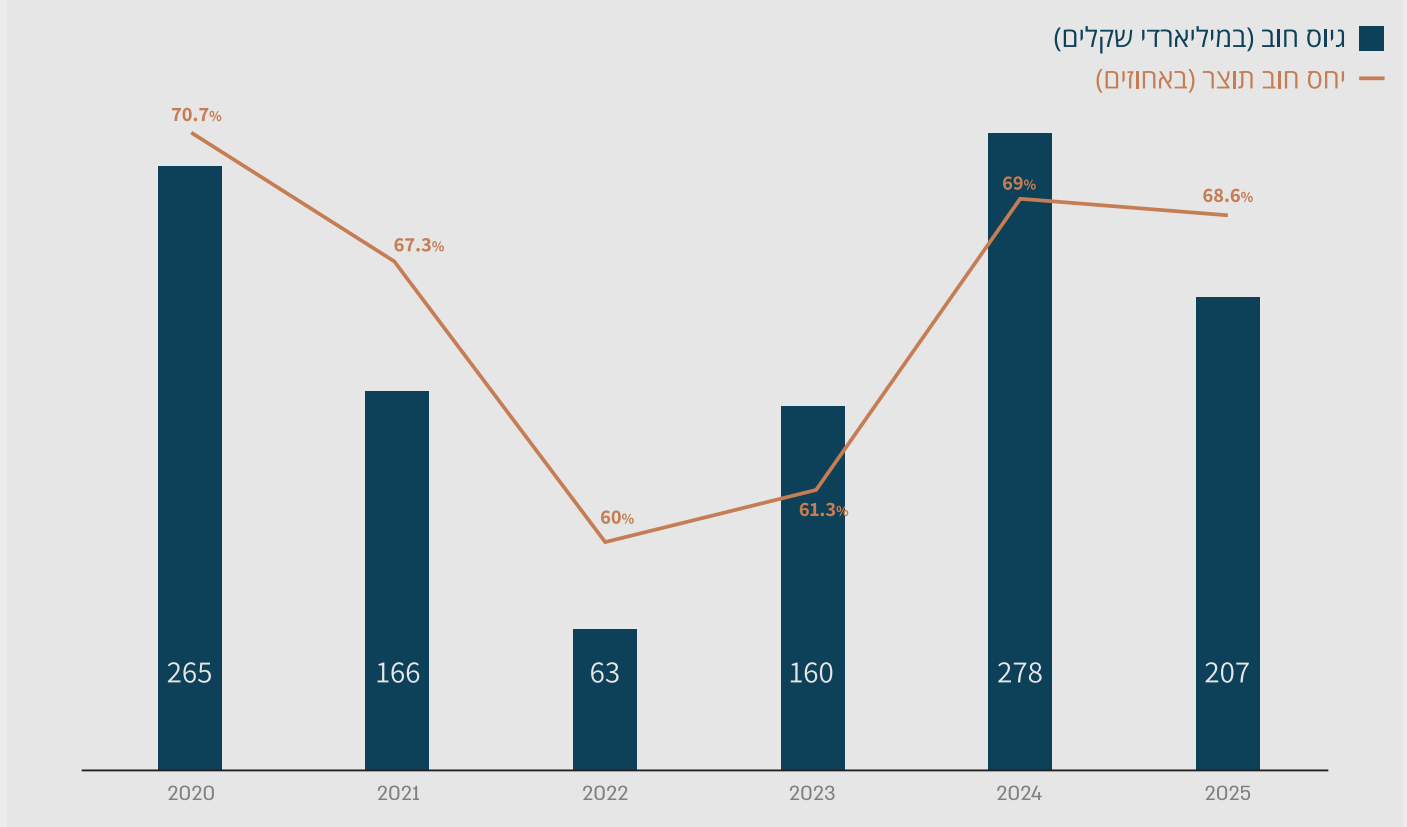
במבחן התוצאה, הכלכלה הישראלית הפגינה בשלוש שנות המלחמה חוסן יוצא דופן. המשק המשיך לתפקד, נמנע ממיתון ממושך ושמר על יכולת הצמיחה גם בתנאי מלחמה רב־זירתית. אולם עמידות אינה שקולה לשגשוג. מעבר לנתוני המאקרו מסתתר שינוי מבני עמוק: עלייה מתמשכת בנטל הוצאות הביטחון, שחיקה במרחב התמרון הפיסקלי וקיפאון ברמת החיים. לפיכך, השאלה המרכזית אינה האם הכלכלה שרדה את המלחמה, אלא מה המחיר של הישג זה ומה יהיו השלכותיו על ביטחונה הלאומי של ישראל בשנים הבאות.

ערב ה-7 באוקטובר

ערב המלחמה נהנתה כלכלת ישראל מיסודות מאקרו-כלכליים חזקים. המשק צמח בקצב ממוצע של כ-3% בשנה, יחס החוב-תוצר התייצב סביב 60%, והמדיניות הפיסקלית התאפיינה במשמעת תקציבית גבוהה, שאפשרה לממשלה להפנות משאבים להשקעות אזרחיות ולמנועי צמיחה.

גם תקציב הביטחון, אף שהיה גבוה ביחס לרוב מדינות ה-OECD, היווה כ-4% בלבד מהתוצר – שיעור הנחשב נמוך בהשוואה לזה שנרשם בעשורים קודמים. מצב זה אפשר איזון בין צרכי הביטחון לבין השקעה בתשתיות, בחינוך, בבריאות ובחדשנות, והעניק למשק גמישות להתמודד עם זעזועים עתידיים.

גיוסי חוב ויחס חוב-תוצר בישראל בשנים 2020-2025

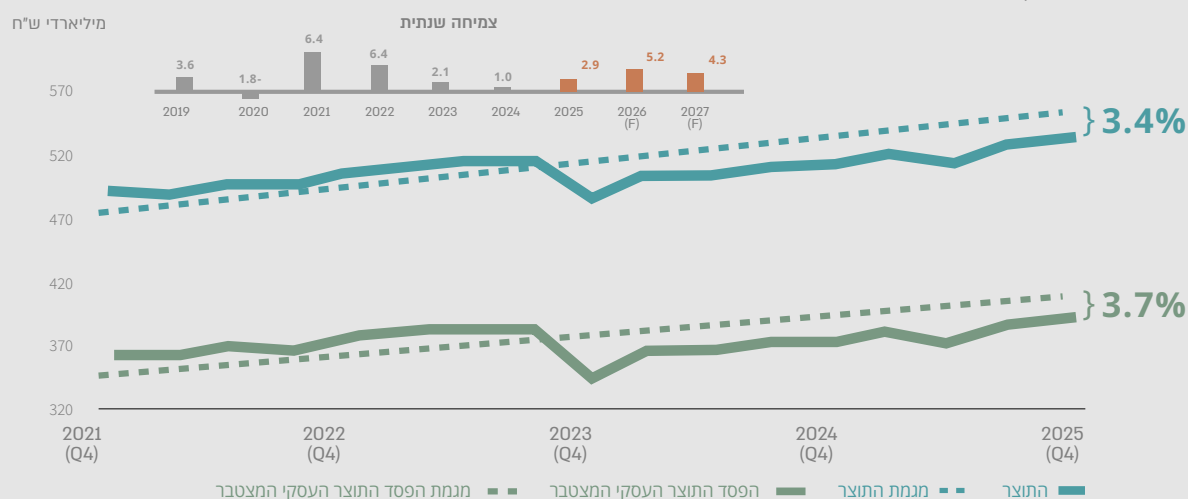
המקור: דו"ח בנק ישראל

חרף ההלם הראשוני שגרמה המלחמה, הכלכלה הישראלית הפגינה עמידות מרשימה. לאחר ההתכווצות החדה ברבעון האחרון של שנת 2023, המשק חזר לצמוח ולא נכנס למיתון טכני לאורך שנות הלחימה. כך הומחשו חוסנו ויכולתו להמשיך לתפקד גם במציאות של מלחמה ממושכת במספר חזיתות. במקביל, ישראל שמרה על גישה לשוקי ההון ועל יכולתה לגייס חוב, גם בתקופת אי-ודאות ביטחונית וכלכלית. יציבות זו אפשרה לממשלה לממן את צרכי הלחימה ולמנוע משבר פיננסי רחב.

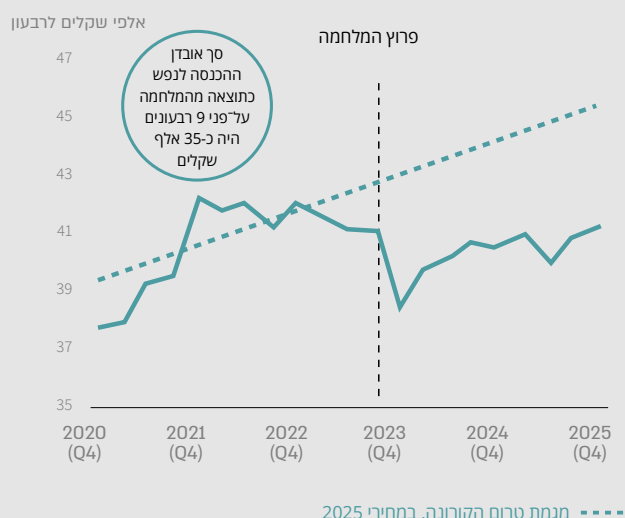
במובן זה, שלוש שנות המלחמה המחישו את עוצמתו המבנית של המשק הישראלי ואת יכולתו לספוג זעזועים חריגים בלי לאבד את יציבותו.

המלחמה הובילה על-פני 9 רבעונים לפגיעה מצטברת של כ-175 מיליארד ש"ח - שווה ערך לכ-8.5 אחוזי תוצר שנתי

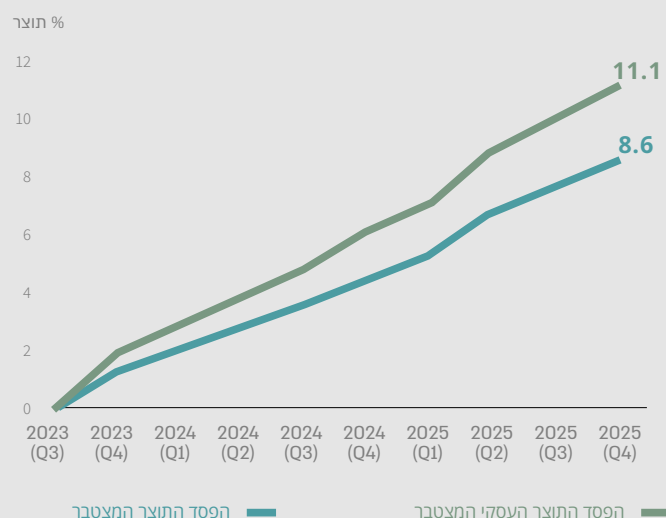
התוצר בפועל ולפי המגמה
מנוכה עונתיות, מחירים קבועים של 2025

ההכנסה הלאומית לנפש מפעילות אזרחית

ההפסד המצטבר בתוצר במלחמה

המקור: דו"ח בנק ישראל

החוסן הכלכלי הושג במחיר מצטבר שהלך והאמיר לאורך שנות המלחמה.

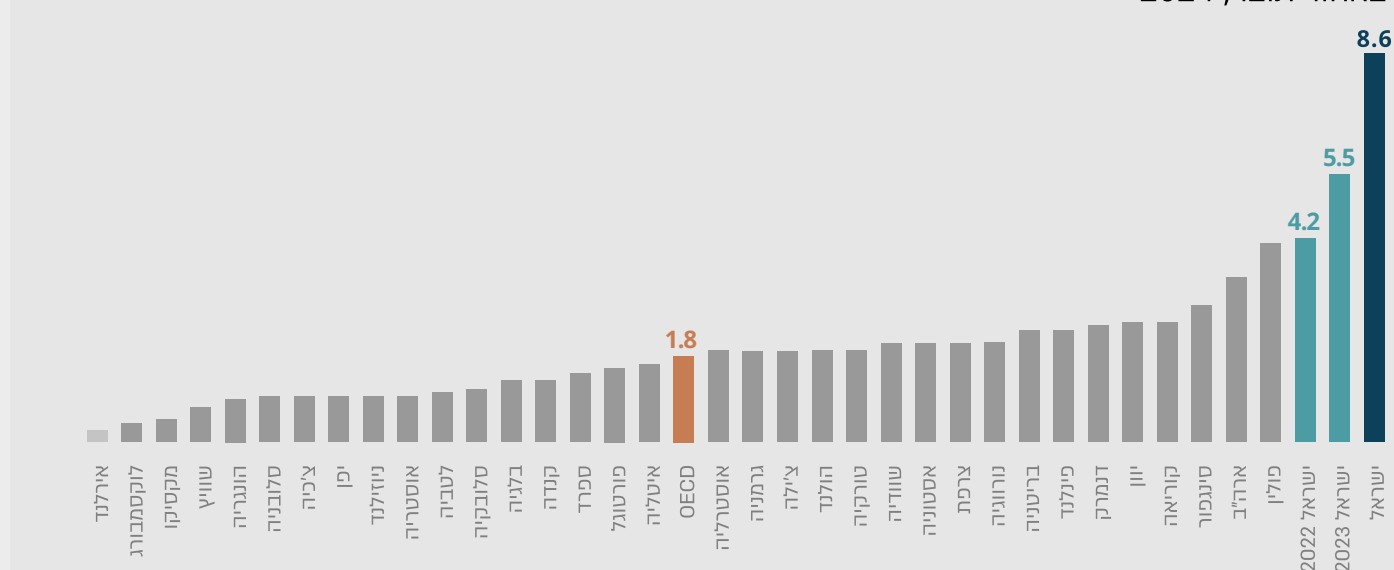
ראשית, אף שהתוצר הכולל המשיך לצמוח, התוצר לנפש כמעט לא השתנה. בשנים אלו, קצב הגידול הדמוגרפי בישראל קיזז את הצמיחה הכלכלית ולכן רמת החיים של האזרחים קפאה למעשה במשך קרוב לשלוש שנים. על פי הערכות בנק ישראל, המשמעות היא אובדן מצטבר של כ-35 אלף ש"ח לאזרח על פני תשעה רבעוני לחימה (מדד זה לא כולל את הרבעון הראשון של 2026 וההשלכות הכלכליות של מבצע "שאגת הארי") בפעילות האזרחית, ביחס למסלול הצמיחה כפי שהיה צפוי ערב המלחמה.

שנית, חלה שחיקה ניכרת במצב הפיסקלי של ישראל. יחס החוב-תוצר עלה בכ-9 נקודות אחוז, יעד הגירעון נפרץ שוב ושוב, והורדות דירוג האשראי העלו את עלות גיוס החוב וצמצמו את הגמישות התקציבית של הממשלה לשנים הבאות.

לבסוף, חל שינוי עמוק בסדרי העדיפויות הלאומיים. תקציב הביטחון כמעט הוכפל והגיע ליותר מ-8% מהתוצר. שינוי זה אינו משקף רק את עלויות המלחמה הנוכחית, אלא מעיד על מעבר למבנה תקציבי חדש, שבמסגרתו חלק גדל והולך מהמשאבים הלאומיים מופנה לביטחון, בהכרח על חשבון השקעה ארוכת טווח במנועי הצמיחה של המשק ובשירותים האזרחיים.

משקל הצריכה הביטחונית בתוצר במדינות ה-OECD

באחוזי תוצר, 2024

המקור: דו"ח בנק ישראל

השורה התחתונה

בהשוואה לערב ה-7 באוקטובר, הכלכלה הישראלית הוכיחה רמת חוסן גבוהה מן הצפוי. היא המשיכה לצמוח, שמרה על יציבות פיננסית והצליחה לממן מלחמה ממושכת בלי להידרדר למשבר מאקרו-כלכלי.

עם זאת, להישג נלווה מחיר משמעותי. העלייה המתמשכת בנטל הביטחוני, השחיקה במצב הפיסקלי והקיפאון ברמת החיים מצמצמים את מרחב הפעולה של הממשלה ועלולים לפגוע בכושר הצמיחה של המשק לאורך זמן. לפיכך, ניתן לומר כי כושר העמידה של כלכלת ישראל התחזק והוכח במבחן, אך יסודות השגשוג העתידי נשחקו במידה המחייבת שינוי במדיניות הכלכלית עם תום המלחמה.

העוצמה החברתית: סולידריות בשעת מבחן לצד העמקת השסע הפנימי

ערב ה-7 באוקטובר

במארס 2023 פרסם המכון למחקרי ביטחון לאומי התרעה אסטרטגית שכותרתה: "השבר הפנימי בשל קידום הרפורמה המשפטית מאיים על ביטחונה הלאומי של ישראל". נאמר בה כי "המשך המהלך יפגע קשות בחוסן החברתי, ברוח צה"ל ובתפקודו; יפחית מיכולתה של ישראל להתמודד עם אויביה, ולהמשיך ולזכות בתמיכת ידידיה, ובראשם ארצות הברית ויחבל באינטונות הכלכלית, ובפרט בהיי טק". בחצי השנה שחלפה מפרסום ההתרעה ועד ל-7 באוקטובר הלך מצב זה והחמיר.

ערב ה-7 באוקטובר נמצאה החברה בישראל בצילו של פילוג פנימי עמוק, שבא לידי ביטוי בשיתוק פוליטי (חמישה סבבי בחירות בתוך פחות מארבע שנים); מהלכים שנויים במחלוקת של הקואליציה ובפרט מאמצים לחולל שינויים מהותיים באיזונים בין הרשויות ומתקפה רבתי של גורמי ממשל בכירים על המערכת המשפטית ועל בכירים בשירות הציבורי, כולל צמרת צה"ל; מחאה חברתית רציפה ועוצמתית נגד מהלכים אלה של הקואליציה, שבמהלכה הונח על סדר היום נושא השירות הצבאי וההתנדבות למילואים כאמצעי לחץ בוויכוח הפוליטי-חברתי; והיחלשות האמון במוסדות המדינה והדמוקרטיה השונים.

מה השתנה?

בחודשים הראשונים לאחר ה-7 באוקטובר נדחקו המחלוקות החברתיות-פוליטיות הצידה מכוח ההלם שגרמו הכשל הביטחוני והטבח, והיציאה למלחמה בחמאס ברצועת עזה זכתה ללגיטימציה מלאה. אמנם התעוררו חילוקי דעות שעניינם המתח בין שתי מטרות מלחמה מוצהרות – הבסת חמאס ושחרור החטופים – ובצד זאת תביעה שהאחרים למחדל ישלמו את המחיר. בנוסף, התפתח לשיאים חדשים כעס על הציבור החרדי שאינו משרת. ועדיין, בסקר שנערך על ידי המכון באפריל 2024, 61% מהנשאלים הביעו אופטימיות כי החברה הישראלית תתאושש ותצמח מן המשבר. אף כמחצית מהנשאלים העידו שלדעתם הסולידריות החברתית התחזקה או התחזקה מאוד לאחר ה-7 באוקטובר.

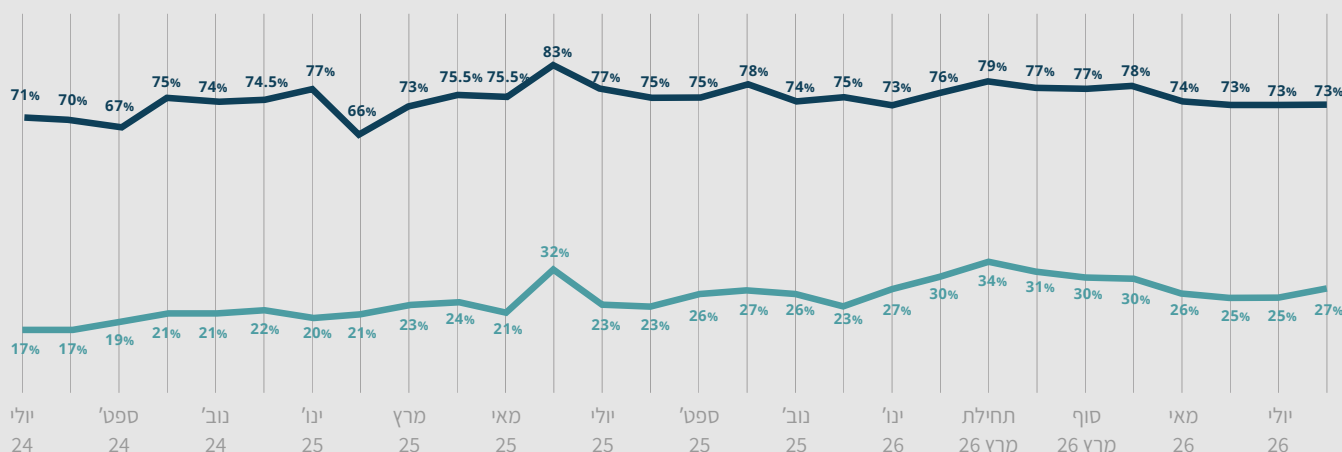
ואולם, עם התמשכות המלחמה, חזרתן ביתר שאת של מתקפות מצד הדרג המדיני על הדרג הצבאי ועל מערכת המשפט, ובנוסף תחושה הולכת וגוברת שיעדי המלחמה אינם מושגים והשיקולים לקבלת ההחלטות הופכים פוליטיים (בסקר המכון ביולי 2026 אמרו 56% מהנשאלים שאינם מסכימים לטענה ששיקולי הממשלה בהנהגת המלחמה הם בראש וראשונה ביטחוניים ולא פוליטיים), התחדשה גם המחלוקת הזהותית-פוליטית בחברה הישראלית במלוא עוצמתה.

הבחירות הקרובות, שייערכו בשלהי אוקטובר 2026, יעמדו בסימן פילוג פוליטי חסר תקדים, שמעמיד בספק את האפשרות לכונן קואליציה יציבה לפי תוצאותיהן, באשר תהיינה. יתר על כן, בין 12% (סקר "כאן" מאוגוסט 2026) ל-23% (Times of Israel, יולי 2026) מהנשאלים הצהירו כי תוצאות הבחירות אף עלולות להביא אותם לשקול ירידה מהארץ. נתוני מאזן ההגירה בשלוש השנים האחרונות מצביעים על שפל חסר תקדים, בעיקר בקרב אקדמאים – ולראשונה מזה עשרות שנים נרשם עודף ניכר של מהגרים מישראל ביחס לעולים לארץ.

מחיר השסע הפנימי לחוסנה ושגשוגה של ישראל הוא גבוה, מידי ויש להעריך שיהיה קשה לצמצמו. חוסר האמון במוסדות ובהליך הדמוקרטי מלבה תרבות של פריעת חוק וניכור חברתי. החשש לעתיד המדינה מניע כבר כעת הגירה של הון אנושי וכלכלי מחוץ לגבולותיה. הקרע בין מגזרים בחברה מחליש את מודל צבא העם ומקשה על גיוס משאבים לפתרונות מעשיים לבעיות חברתיות, דוגמת הפשיעה והאלימות בחברה הערבית. המשך מגמה זו, בשילוב חוסר יציבות פוליטית וערעור אופייה הדמוקרטי של ישראל, עלול להגיע לכדי עימות אלים בין קבוצות בחברה – תרחישים שהוגדרו על ידי הציבור, במחקר שנערך בחודש יולי 2026 על ידי המכון למחקרי ביטחון לאומי בנושא איומים קיומיים לישראל, כמאיימים ביותר ביחס לשלל האיומים החיצוניים ויתר האתגרים הפנימיים.

אחוז המשיבים אשר הביעו אמון במידה רבה או די רבה במוסדות (באחוזים, כלל המדגם)

— צה"ל — ממשלת ישראל

המקור: סקר INSS ספטמבר 2026

השורה התחתונה

אחרי שלוש שנות מלחמה, כשאף לא אחת מבין זירות הלחימה "נסגרה" במצב יציב או בהסכם, מסתמנת הזירה הפנימית כדורשת תיקון עומק מהותי במיוחד. לשם כך נדרשות יציבות פוליטית ומנהיגות מאחדת, שספק רב האם ניתן יהיה להשיגן – לאחר בחירות אוקטובר 2026 ולאור תוצאותיהן.

הזירה הישראלית-פלסטינית:

הישגים צבאיים בהיעדר אופק אסטרטגי

בזירה הישראלית-פלסטינית ניכר יותר מכל הפער בין הישגים צבאיים לבין קיפאון אסטרטגי. שלוש שנות הלחימה שינו מן היסוד את המציאות ברצועת עזה, ביהודה ושומרון ובמערכת היחסים שבין ישראל לפלסטינים. ישראל פגעה קשות בחמאס והגבירה את שליטתה הביטחונית במרחב, הן ברצועה והן ביהודה ושומרון, תוך הרחבת חופש הפעולה הצבאי שלה. אך במקביל התערערה האפשרות לייצב חלופה שלטונית ברצועת עזה, הרשות הפלסטינית הוסיפה להיחלש, הסוגיה הפלסטינית שבה למרכז סדר היום האזורי והבינלאומי וטווח התמרון המדיני של ישראל צומצם. לפיכך, השינוי בזירה הפלסטינית משקף הישגים ביטחוניים משמעותיים לצד החרפה באתגרים האסטרטגיים והמדיניים.

ערב ה-7 באוקטובר

ערב המלחמה נשענה מדיניות ישראל על תפיסת "ניהול הסכסוך". שליטת חמאס ברצועת עזה הוכרה בפועל, תוך ניסיון לרסן את הארגון באמצעות הקלות כלכליות, היתרי עבודה בישראל ושיפור תנאי החיים, במקביל לשימור ההפרדה בין יהודה ושומרון לבין הרצועה. ביהודה ושומרון התנהלה מדיניות של "כיסוח דשא", לצד שיתוף פעולה ביטחוני מוגבל עם הרשות הפלסטינית, ובמקביל נמשכו תהליכי הרחבתה של ההתיישבות הישראלית באזור ובפרט העמקת האחיזה בשטח C.

באזור רווחה הערכה כי ניתן יהיה להרחיב את "הסכמי אברהם" ואף לקדם נורמליזציה בין ישראל לערב הסעודית, אף בלי לקדם מהלך מדיני מהותי להסדרה בזירה הפלסטינית.

מה השתנה?

מלחמת חרבות ברזל חוללה שינוי עמוק במציאות הביטחונית ובאסטרטגיה הישראלית מולה. ממדיניות של הכלה וניהול הסכסוך עברה ישראל לניסיון להכריעו בכוח, באורח חד-צדדי וללא כל מעשה מדיני.

ברצועת עזה פורקו מרבית יכולותיו הצבאיות המאורגנות של חמאס, וצה"ל השיג שליטה ביטחונית נרחבת בחלקים גדולים באזור. במקביל אימצה ישראל תפיסה ביטחונית חדשה, המבוססת על שליטה מתמשכת במרחבי ביטחון, פירוז הרצועה ומניעת אפשרות להתבססות מחודשת של ארגוני טרור בשטח.

גם ביהודה ושומרון השתנתה תפיסת הביטחון. צה"ל הרחיב את חופש הפעולה שלו, העמיק את נוכחותו ושליטתו המבצעית בשטח ואימץ בחלק מהמקרים דפוסי פעולה המזכירים את שיטות הלחימה שהתפתחו ברצועת עזה בשנים האחרונות. תפיסת "הביטחון המוחלט" החליפה בהדרגה את תפיסת "ההכלה" שאפיינה את המדיניות וההתנהלות המבצעית בשנים שקדמו למלחמה. כך הואצה החתירה להחלת ריבונות ישראלית בלעדית ממערב לנהר הירדן, לביטול כל אפשרות לכונן מדינה פלסטינית בעתיד ולפירוק המערכת הלאומית הפלסטינית לתתי-ממשלים מקומיים ("קנטונים").

במקביל, התרחבו במידה ניכרת מפעל ההתיישבות ובניית המאחזים ביהודה ושומרון, כחלק ממדיניות החותרת לעצב מחדש את המציאות בשטח, לקבוע עובדות טריטוריאליים ולחזק את האחיזה הישראלית בו. בשיח הישראלי ניכרה לגיטימיות מתרחבת לגבי עידוד הגירה פלסטינית מרצועת עזה ומיהודה ושומרון, גירוש קהילות ממקום מושבן ולאירועי טרור יהודי ככלי אפקטיבי להשתלטות על שטח C – זאת, לצד הכרה גוברת של כלי התקשורת הישראליים באיום שתופעה זו מציבה בפני ישראל. המהלכים בשטח משתלבים במדיניות הממשלה – המממשת בפועל את "תוכנית ההכרעה" – שתכליתה לדכא את השאיפות הלאומיות הפלסטיניות.

מה המחיר?

לצד ההישגים הצבאיים, נוצרה שורת אתגרים אסטרטגיים חדשים.

חרף הפגיעה הקשה בחמאס, טרם גובשה חלופה ארגונית-שלטונית יציבה ברצועת עזה. הארגון מוסיף לפעול, לשקם מוקדי משילות ולשמר השפעה על האוכלוסייה, בעוד ישראל מתקשה לגבש מנגנון שיחליף אותו לאורך זמן.

הרשות הפלסטינית נחלשה עוד יותר בעוד ישראל מערימה עליה קשיים. מצבה הכלכלי והפוליטי הידרדר והיא מתקשה לתפקד הן כגורם שלטוני אפקטיבי ביהודה ושומרון והן כחלופה אפשרית לשליטה ברצועת עזה.

בה בעת, חל שינוי משמעותי בזירה האזורית והבינלאומית: הסוגיה הפלסטינית, שנדחקה לשולי סדר היום ערב המלחמה, שבה להיות תנאי מרכזי להתקדמות מדינית במסגרת כל מהלך אזורי. האפשרות להרחבת הנורמליזציה עם מדינות ערב, ובייחוד עם ערב הסעודית, נקשרת כיום ישירות להתקדמות במסלול מדיני מול הפלסטינים.

לבסוף, תהליכי ההרחבה של ההתיישבות הישראלית ביהודה ושומרון ובמיוחד העלייה במספר המאחזים והתגברות האלימות מצד גורמים יהודיים קיצוניים בשטח מעמיקים ומחריפים את הביקורת הבינלאומית כלפי ישראל, פוגעים בלגיטימציה שלה ומגבירים את הסיכון להרחבת בידודה המדיני.

השורה התחתונה

בהשוואה לערב ה-7 באוקטובר, ישראל שיפרה במידה משמעותית את מצבה הצבאי בזירה הפלסטינית. חמאס איבד את מרבית כוחו הצבאי המאורגן, חופש הפעולה המבצעי של צה"ל התרחב, והשליטה הביטחונית הישראלית התחזקה הן ברצועת עזה והן ביהודה ושומרון.

ואולם, במישור האסטרטגי הכולל התמונה מורכבת יותר. היעדר חלופה שלטונית ברצועת עזה, היחלשות הרשות הפלסטינית, העמקת השליטה הישראלית באוכלוסייה הפלסטינית וחזרתה של הסוגיה הפלסטינית למרכז סדר היום האזורי והבינלאומי – כל אלה מהווים גורמי לחץ על ישראל לנקוט יוזמה מדינית או להשתלב ביוזמה כזו. אמנם המלחמה ערערה את תפיסת "ניהול הסכסוך", אך טרם התפתחה תפיסה אסטרטגית חלופית שתאפשר לישראל למנף את הישגיה הצבאיים למציאות מדינית וביטחונית יציבה יותר.

איראן והציר השיעי: פגיעה חסרת תקדים ביכולות, ללא שינוי ביעדים האסטרטגיים

שלוש שנות המלחמה חוללו את השינוי המשמעותי ביותר שידעה האסטרטגיה האיראנית מאז התגבשה תפיסת "ציר ההתנגדות". ישראל הצליחה להסב פגיעה קשה לרבים מנכסי הכוח שבנתה איראן במשך עשרות שנים – החל משלוחיה באזור, דרך תוכנית הטילים ועד לתשתיות הגרעין. עם זאת, הישגים אלה של ישראל טרם חוללו שינוי מהותי במכלול יעדיה האסטרטגיים של הרפובליקה האסלאמית. איראן מוסיפה לראות בישראל את יריבתה המרכזית, פועלת לשיקום יכולותיה ויכולות שלוחיה, ומגלה נכונות גוברת לעימות ישיר ולהתקדמות לעבר יכולת גרעינית צבאית.

ערב ה-7 באוקטובר

תפיסת הביטחון האיראנית של ערב פרוץ המלחמה נשענה על שלושה יסודות מרכזיים:

"טבעת האש" – מערך שלוחים אזורי שכלל את חזבאללה, חמאס, המיליציות השיעיות בעיראק, החות'ים בתימן והתבססות בסוריה. מטרתו הייתה להרתיע את ישראל, לאפשר הפעלת לחץ רב-זירתי ולהרחיק את העימות הישיר מאדמת איראן.

המשך ההתבססות כמדינת סף גרעינית – הואצה לאחר פרישת הנשיא טראמפ ב-2018 מהסכם הגרעין שנחתם ב-2015, תוך הימנעות מפריצה לנשק גרעיני (הוערך שאיראן תוכל להגיע לחומר בקיע בתוך פחות משבועיים, בהינתן החלטה), לצד המשך פיתוח מערכי הטילים והכתב "מים". הערכת אמ"ן הייתה שבתוך ארבע שנים יהיו בידי איראן יותר מ-8,000 טילים מתקדמים. יכולות אלה לא הופעלו נגד ישראל עד התקיפה האיראנית הראשונה נגדה, באפריל 2024.

שיפור מעמדה האזורי של איראן – בא לידי ביטוי בין היתר בחידוש היחסים עם ערב הסעודית ובהעמקת השפעתה במזרח התיכון.

מה השתנה?

המלחמה פגעה משמעותית ברכיבי העוצמה שעליהם נשענה איראן.

רבים מנכסי "ציר ההתנגדות" נשחקו: חמאס איבד את עיקר כוחו הצבאי, משטר אסד בסוריה קרס, וחזבאללה ספג פגיעה קשה שהחלישה את אחד ממנגנוני ההרתעה המרכזיים של איראן.

גם היכולות האסטרטגיות של הרפובליקה האסלאמית נפגעו. תוכנית הגרעין הוסגה בעקבות הפגיעה במתקני ההעשרה ובתשתיות רלוונטיות נוספות, ותעשיית הטילים ניזוקה קשות.

השינוי העמוק ביותר היה תפיסתו: איראן עברה מהסתמכות בלעדית כמעט על שלוחים לעימות צבאי ישיר מול ישראל באמצעות טילים וכתב "מים". בכך נשבר אחד העקרונות המרכזיים של תפיסת הביטחון האיראנית.

מה המחיר?

לצד הפגיעה ביכולות, התחזקו מספר מגמות המגבירות איום עתידי.

הנהגת איראן החדשה מאופיינת בגישה תקיפה יותר ובנכונות מוגברת ליטול סיכונים ביחס לקודמת, בהנהגת ח'אמנהאי האב, וקיים ספק לגבי מחויבותה לדוקטרינת הגרעין הזהירה יחסית שלו. דווקא בעקבות המלחמה התחזקה המוטיבציה להשיג יכולת גרעינית צבאית, הנתפסת כאמצעי ההרתעה היחיד שמצופה שימנע מתקפות עתידיות על הרפובליקה האסלאמית.

בנוסף, חרף היחלשות "ציר ההתנגדות", איראן ממשיכה להשקיע בשיקום שלוחיה ובהעמקת שליטתה בהם. גם אם כוחו של הציר פחת, הוא עדיין רכיב מרכזי באסטרטגיה האיראנית.

גם לאחר סבבי העימות עם ישראל וארצות הברית, בידי איראן נותר אוראניום מועשר בכמות המוערכת בכ-440 ק"ג. חרף שחיקת היכולות הבליסטיות נותרו בידי איראן יותר מ-1,500 טילים מדויקים ומתקדמים.

השורה התחתונה

בהשוואה לערב ה-7 באוקטובר, ישראל שיפרה משמעותית את מצבה הצבאי מול איראן. נכסי כוח מרכזיים של הרפובליקה האסלאמית נשחקו, יכולותיה האסטרטגיות נפגעו ותפיסת "טבעת האש" ספגה מכה קשה.

עם זאת, הפגיעה ביכולות טרם הובילה לשינוי כוונות. איראן מוסיפה לחתור לשיקום הציר, לעימות מתמשך עם ישראל ולהשגת יכולת גרעינית צבאית. משום כך, גם לנוכח ההישגים הצבאיים המרשימים, יציבותם תלויה ביכולת למנוע את שיקום העוצמה האיראנית בשנים הקרובות.

תחום	ערב ה-7.10.23	אוקטובר 2026
גרעין	איראן מדינת סף גרעינית במרחק קצר מיכולת גרעינית צבאית ראשונית (בהינתן החלטה פוליטית).	הסגת תוכנית הגרעין לאחר אך עם יכולות מתקדמות, בעיקר בתחום החומר המועשר, לצד מוטיבציה גוברת לפריצה לנשק.
טילים	פיתוח יכולות מתקדמות בקצב מהיר ושיפור דיוק הטילים.	שחיקת יכולות ייצור הטילים לצד ארסנל קיים של כ-1,500 טילים מתקדמים ומדויקים.
שלוחים	ביסוס "טבעת אש" סביב ישראל עם יכולות צבאיות משמעותיות בידי חזבאללה וחמאס, תשתית איראנית בסוריה והשפעה גוברת באיו"ש.	פגיעה משמעותית ביכולות חזבאללה וחמאס, הגברת הלחצים הפנימיים על המיליציות הפרו-איראניות, אובדן העומק האסטרטגי בסוריה. עם זאת, יכולות הציר לא הושמדו והזיקה האיראנית למרכיבי "הציר" נותרה בעינה.
יציבות המשטר	התאוששות מגל המחאה של 2022-2023 ושורה של משברים פנימיים ללא איום משמעותי על יציבות המשטר.	משבר כלכלי משמעותי במיוחד, משבר הנהגה בעקבות "שאגת הארי", עדיין ללא איום מיידי ניכר על יציבות המשטר.

הזירה הלבנונית: הזדמנות אסטרטגית

מבין כל זירות הלחימה, לבנון מצטיירת כזו שחל בה השינוי המשמעותי ביותר לטובת ביטחון ישראל. חזבאללה, שנחשב ערב המלחמה לאיום הצבאי החמור ביותר על ישראל, איבד חלק ניכר מעוצמתו, התרחק מגבול הצפון ונחלש גם מבחינה פוליטית. במקביל קמה בלבנון הנהגה חדשה, המגלה נכונות להגביל את כוחו של הארגון ואף לקדם הידברות עם ישראל. זאת, על אף שטרם התגבש שינוי מהותי במציאות הביטחונית והמדינית מול חיזבאללה ובזירה הישראלית-לבנונית בכלל.

ערב ה-7 באוקטובר

חזבאללה ערב פרוץ המלחמה היה הגורם הדומיננטי בלבנון מבחינה צבאית ופוליטית. הארגון החזיק בכוח צבאי ניכר, שלט בפועל במוקדי קבלת ההחלטות במדינה ואף הצליח למנוע הקמת מוסדות שלטון שלא עלו בקנה אחד עם האינטרסים הפרטיקולריים שלו.

בה בעת, ישראל ניצבה מול איום מתמשך בפשיטה רחבת היקף ליישובי הצפון על ידי כוחות חזבאללה, בעוד שמאזן ההרתעה ההדדי מנע משני הצדדים הידרדרות למלחמה כוללת.

מה השתנה?

החלטת חזבאללה להצטרף ללחימה לאחר ה-7 באוקטובר הובילה לשינוי דרמטי במעמדו.

הארגון איבד חלק ניכר מהנהגתו, מיכולותיו הצבאיות והתשתיות החיוניות שלו, והורחק בפועל מגבול ישראל. צה"ל ביסס נוכחות באזור החיץ וכך שיפר במידה ממשית את ביטחונם של יישובי הצפון. במהלך שנתה השלישית של המלחמה, על אף חולשתו היחסית, הצטרף חזבאללה ב-2 במארכ 2026 לעימות עם ישראל בשירות איראן. החלטה זו המחישה את מחויבותו להילחם למען האינטרסים של טהרן למרות חולשתו הצבאית והפוליטית ודחפה את ממשלת לבנון להתקדם לעבר שיחות ישירות עם ישראל בתיווך אמריקאי.

גם במערכת הפוליטית בלבנון חל שינוי. נבחר נשיא חדש, הוקמה ממשלה שאינה מזוהה עם חזבאללה, והחלה לראשונה הידברות ישירה בין ישראל ללבנון בתיווך אמריקאי.

במובנים רבים, נוצר חלון הזדמנויות שלא היה קיים בעבר לעיצוב מציאות ביטחונית ומדינית חדשה בגבול הצפון וביחסים בין ישראל ללבנון.

חזבאללה נחלש משמעותית, אך לא הובס. על אף העמקת התמרון הקרקעי והתבססות צה"ל בדרום לבנון הארגון מוסיף להחזיק בנשק, נהנה מגיבוי איראני ופועל לשיקום יכולותיו. במקביל, הוא מאיים על ממשלת לבנון בטרפוד השיחות המדיניות עם ישראל במטרה למנוע ממנה לנקוט צעדים העלולים לצמצם את כוחו במדינה.

גם מבחינת ישראל נותרו אתגרים משמעותיים. נוכחות צה"ל בדרום לבנון כרוכה בשחיקה מתמשכת של הכוחות ובחשיפה לאיומים, בעוד שהצלחת ההסדרה תלויה ביכולתם של ממשלת לבנון וצבא לבנון להתמודד עם חזבאללה – משימה שהשלמתה מוטלת בספק.

השורה התחתונה

בהשוואה לערב ה-7 באוקטובר, השתפר מאד מצבה האסטרטגי של ישראל בזירה הלבנונית. האיום המיידי על יישובי הצפון פחת, חזבאללה נחלש, ונפתח חלון הזדמנויות נדיר לקידום הסדר מדיני.

עם זאת, ההישגים עדיין הפיכים. כל עוד חזבאללה מחזיק בנשק, מסתמך על תמיכת איראן ומשמר את השפעתו בלבנון, קיים סיכון שההזדמנות שנוצרה לא תתורגם לשינוי אסטרטגי קבוע. האתגר המרכזי שעומד בפני ישראל אינו עוד הכרעת חזבאללה בשדה הקרב, אלא מיצוי ההישגים הצבאיים באמצעות הסדר מדיני שיבטיח מציאות יציבה לאורך זמן.

סיכום והמלצות מדיניות

שלוש שנים אחרי ה-7 באוקטובר: מה השתנה במאזן הביטחון הלאומי של ישראל?

עם כניסתה לשנה הרביעית מאז מתקפת ה-7 באוקטובר, ישראל מציגה תמונה אסטרטגית מורכבת, שאינה ניתנת לתיאור באמצעות מושגים של ניצחון או כישלון בלבד.

מן הצד האחד, ישראל הפגינה במלחמה עליונות צבאית וטכנולוגית חסרת תקדים. היא פגעה במידה משמעותית ומקיפה בחמאס, בחזבאללה, באיראן ובכריבים מרכזיים נוספים של הציר הפרו-איראני; הרחיבה את חופש הפעולה הצבאי שלה; והוכיחה יכולות מבצעיות מרשימות בכל זירות הלחימה.

מנגד, הישגים אלה טרם תורגמו למציאות אסטרטגית יציבה יותר. המלחמה נמשכת, מרחב הפעולה המדיני של ישראל צומצם ומעמדה הבינלאומי נפגע קשות, וכן גברו סיכוני הבידוד והחלת הסנקציות ונבלם תהליך השתלבותה האזורית. בתוך כך, גברה התלות בממשל האמריקאי, האמיר הנטל הכלכלי והביטחוני ואיתו נשחקו מנועי הצמיחה ורמת החיים.

לפיכך, השאלה המרכזית אינה האם ישראל ניצחה בשדה הקרב, אלא האם ובאיזו מידה עלה בידה למנף את הישגיה הצבאיים לשיפור מתמשך בביטחונה הלאומי.

המאזן הכולל

מן הניתוח עולות חמש מסקנות מרכזיות.

מצבה הצבאי של ישראל השתפר עד מאוד.

צה"ל הוכיח עליונות מבצעית מרשימה, מימש את יכולת התמרון, פגע קשות ביכולות אויביו והרחיב את חופש הפעולה שלו בזירות השונות.

השיפור הצבאי טרם תורגם במלואו להישגים אסטרטגיים ארוכי טווח.

ברוב הזירות טרם בוססו משטרי ביטחון יציבים והושגו הסדרים מדיניים בני-קיימא, ולכן חלק מן ההישגים עלול להישחק לאורך זמן.

במקביל להתחזקות העוצמה הצבאית נשחקו נכסי ביטחון לאומי אחרים.

התלות בארצות הברית העמיקה; הלגיטימציה הבינלאומית של ישראל נשחקה; הנטל הביטחוני על הכלכלה גדל; והחברה הישראלית ממשיכה לשאת במחיר של מלחמה ממושכת.

התפיסה האסטרטגית שאפיינה את ישראל ערב ה-7 באוקטובר קרסה.

ההנחה שניתן להבטיח ביטחון באמצעות הרתעה, עליונות צבאית וניהול הסכסוך בזירה הפלסטינית בלי מהלך מדיני משלים לא עמדה במבחן המציאות.

המלחמה השהתה את השבר הפנימי – אך לא פתרה אותו.

הסולידריות שהתעוררה לאחר ה-7 באוקטובר דחקה במעט את בעיות השורש של החברה הישראלית, אך ככל שהתמשכה המלחמה הן שבו ואף החריפו. השסע החברתי-פוליטי, הירידה באמון במוסדות והמחלוקת סביב חלוקת הנטל אינם רק אתגרים פנימיים: הם פוגעים בחוסן הלאומי ומקרינים על כלל ממדי העוצמה של ישראל.

1. להפוך הישגים צבאיים להסדרים מדיניים

יש לראות בכוח הצבאי אמצעי לעיצוב מציאות חדשה.

ברצועת עזה יש לקדם חלופה שלטונית לחמאס; בלבנון למצות את חלון ההזדמנויות שנוצר להסדרה; וביתר הזירות לגבש מהלך מדיני רחב על בסיס התנאים הצבאיים-ביטחוניים שנוצרו במהלך המלחמה. על ישראל להיזהר מפני החמצת הזדמנות לגיבוש הסדר ביטחוני עם סוריה.

2. לחדש את ההשתלבות האזורית

המלחמה המחישת כי לא ניתן עוד לנתק בין הזירה הפלסטינית לבין המערכת האזורית, הגם שמדובר בביסוס התארגנויות אזוריות חדשות שאינן בהכרח נוחות לישראל.

על ישראל לגבש מדיניות שתאפשר לחדש את תהליך הנורמליזציה ותתרום לחיזוק שותפויות אזוריות, בפרט עם מדינות ערב המתונות.

3. לשקם את הנכסים המדיניים

הברית עם ארצות הברית נותרה נכס הביטחון הלאומי החשוב ביותר של ישראל.

לצד העמקת שיתוף הפעולה הביטחוני, נדרש מאמץ לשיקום התמיכה הדו־מפלגתית בארצות הברית, לחיזוק הלגיטימציה הבינלאומית של ישראל ולהרחבת מרחב הפעולה המדיני שלה. על ישראל להתייחס בכובד ראש לצורך בשיקום היחסים עם מדינות השלום (מצרים וירדן) וגם עם מדינות מערב אירופה והאיחוד האירופי בפרט. בנוסף, על ישראל לשים דגש מיוחד ולהקצות משאבים למאמצי ההסברה והניסיון לשקם את מעמדה בזירה הבינלאומית.

4. להשיב את המשק ממודל חירום למסלול של צמיחה

הכלכלה הישראלית הוכיחה חוסן יוצא דופן, אך במחיר מצטבר כבד.

לפיכך, יש לאמץ מדיניות שתאזן בין צרכי הביטחון לבין שמירה על מנועי הצמיחה, צמצום הגירעון והשבת המשק למסלול של צמיחה ארוכת טווח.

שלוש שנים לאחר מתקפת ה-7 באוקטובר, ישראל חזקה צבאית יותר משהייתה ערב המלחמה, אך אינה נהנית עדיין מביטחון לאומי יציב יותר.

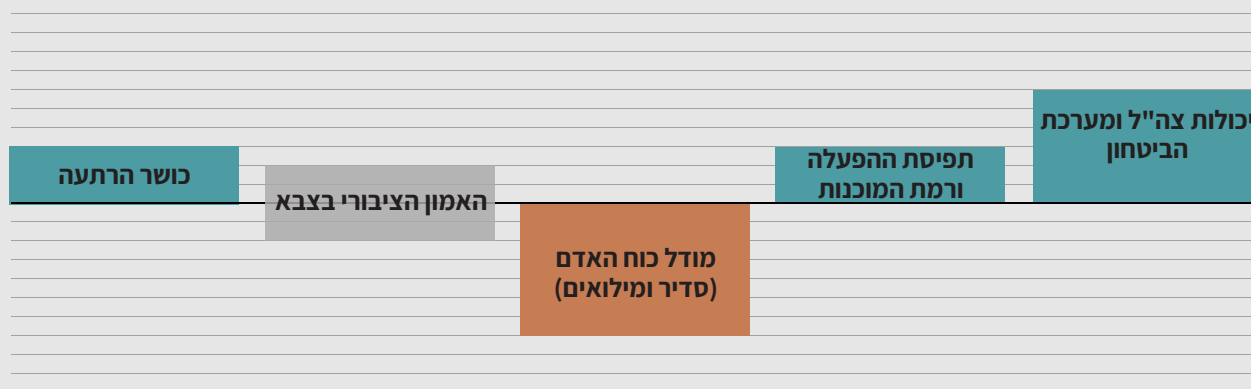
הישגי המלחמה יימדדו לא רק בעוצמת הפגיעה שהוסבה לאויביה של ישראל, אלא בעיקר ביכולתה לתרגם אותם למציאות מדינית, אזורית וכלכלית שתבטיח את ביטחונה ושגשוגה לאורך זמן.

מבט השוואתי בין ערב ה-7 באוקטובר לבין המצב כיום (אוקטובר 2026)

תחום	קריטריון	ערב ה-7.10.23	אוקטובר 2026	מגמת השינוי האסטרטגי
אדני הביטחון הלאומי				
עוצמה צבאית	יכולות צה"ל ומערכת הביטחון	התמקדות ביכולות טכנולוגיות ומבצעיות מתקדמות של חיל האוויר וקהילת המודיעין	לחימה משולבת רציפה, עתירת מודיעין ואש, עליונות אווירית וטכנולוגית מביירות ועד טהראן, ומערך הגנה יעיל שצמצם נזק לעורף	חיובית עליונות טכנולוגית ומבצעית באמצעות יכולות שילוב אש ומודיעין חסרות תקדים
	תפיסת ההפעלה ורמת המוכנות	תפיסת "קרב רב-ממדי" לא ממומשת, הזנחתה של שגרת כוחות היבשה ורתיעה מהפעלת תמרון קרקעי	מלחמה מתמשכת בניגוד לתפיסת הביטחון הקלאסית. חזרת התמרון הקרקעי המשולב והנרחב. מנגד, שחיקה בכשירות ובמלאים. הישגים מבצעיים מתפוגגים בהיעדר הכרעה או אסטרטגיית הסדרה	מוגבלת אסטרטגית שיקום יכולת התמרון והמוכנות של כוחות היבשה, ללא תרגום להישגים מדיניים יציבים
	מודל כוח האדם (סדיר ומילואים)	צבא היבשה שחוק ממשימות שיטור ואבטחה ביו"ש, צה"ל נפגע מהטלת הפוליטית-חברתית סביב הרפורמה המשפטית	צה"ל מתוח עד קצה היכולת ("איום קריסה פנימית"), שחיקה ומחסור במערכי הסדיר והמילואים	שלילית וחמורה פגיעה חמורה במודל המילואים וסכנת מתיחת יתר מבצעית
	האמון הציבורי בצבא	הצבא ושירות המילואים עומדים בלב המחלוקת הציבורית סביב הרפורמה המשפטית	אמון עקבי בצבא, לצד מתח גלוי בין דרג מדיני לצבאי וספק ציבורי גובר לגבי תועלת הלחימה לקידום הביטחון	מעורבת אמון בסיסי איתן בצבא, לצד העמקת השבר מול הדרג המדיני ושחיקת האמון בתוחלת המלחמה
	כושר הרתעה	שחיקה קשה. תפיסת ישראל כנחלשת וכנרתעת מהפעלת צבא היבשה עודדה את חמאס וחיזבאללה לתכנן פלישה והכרעה	פגיעה קשה ביכולות האויב אך לא ככוונתו. איראן ושותפיה שואבים עידוד מבידודה של ישראל ומהמחלוקות הפנימיות בה	חיובית אך שברירית אי יכולת לשקם הרתעה אסטרטגית יציבה חרף הפגנת עוצמה התקפית מרשימה וגריעת יכולות האויבים

אוקטובר '23 VS. אוקטובר '26

השינויים ברכיבי העוצמה הצבאית ביחס ל-6.10.23

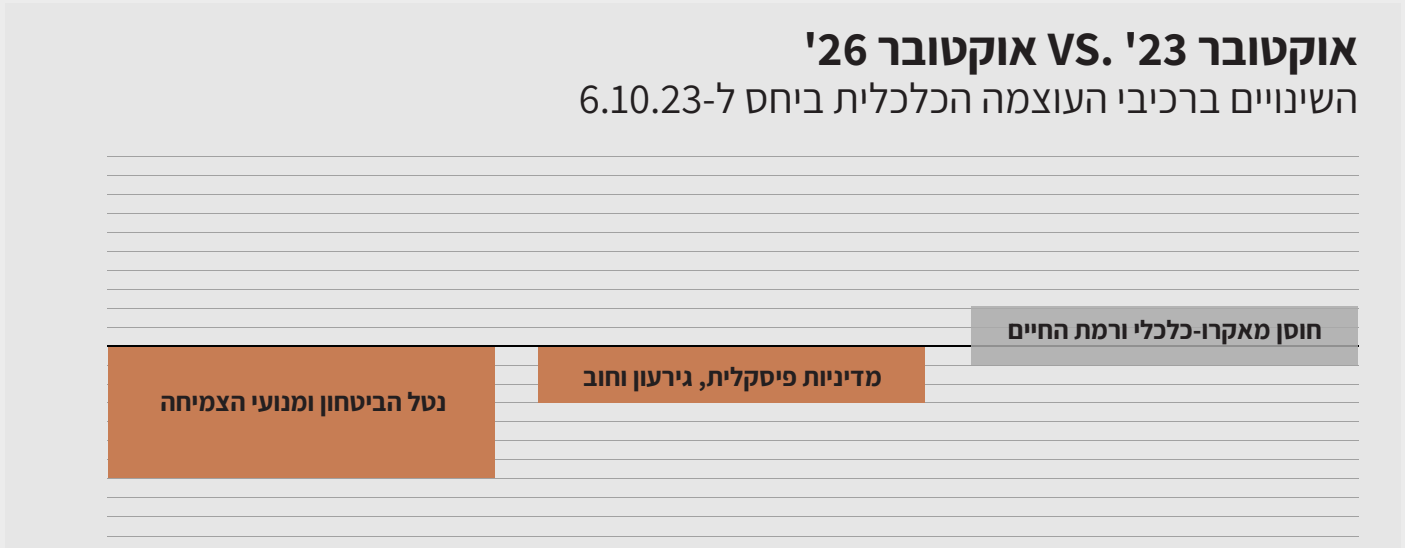
תחום	קריטריון	ערב ה-7.10.23	אוקטובר 2026	מגמת השינוי האסטרטגי
אדני הביטחון הלאומי				
עוצמה מדינית	היחסים המיוחדים עם ארצות הברית	ברית ביטחונית איתנה וסיוע יציב, לצד מתיחות סביב הרפורמה המשפטית ותחילת שחיקה בתמיכה הדורמפלגתית	שת"פ מבצעי וגיבוי ביטחוני חסר תקדים, אך במחיר תלות עמוקה במשאבים ובתיאום, צמצום חופש הפעולה, כפיית הסדרים והחרפת שחיקה פוליטית מימין ומשמאל	תנודתית עם סיכונים גוברים העמקת השותפות המבצעית והתלות הצבאית בארצות הברית, לצד הצרת חופש הפעולה והיחלשות הבסיס הפוליטי הדור מפלגתי
	הזירה הגלובלית	יחסי חוץ יציבים ומתרחבים באסיה, אפריקה, אמל"ט ואירופה, לצד חיכוכים עם מדינות המערב סביב הסוגיה הפלסטינית והמשבר הדמוקרטי הפנימי	מגמת בידוד מדיני חסרת תקדים, הליכים וצווי מעצר בבתי הדין הבינלאומיים בהאג, וחרמות גוברים באקדמיה, בתרבות ובמגזר העסקי	שלילית חדה פגיעה קשה במעמד הבינלאומי והאצה של תופעות דה-לגיטימציה ואנטישמיות
	הזירה האזורית	תנופת "הסכמי אברהם" ומגעים עם סעודיה, דחיקת הסוגיה הפלסטינית לשולי סדר היום הבינלאומי	חזרת הסוגיה הפלסטינית למרכז הבמה, בלימת נורמליזציה פומבית לצד שותפות ביטחונית סמויה מול איראן, הרעת יחסים עם ירדן ומצרים והתחזקות השפעת קטר וטורקיה	קיפאון מדיני מול שת"פ טקטי הידוק ביטחוני אזורי סמוי מול איראן, לצד מחסום קשיח לנורמליזציה גלויה
	חופש הפעולה והלגיטימציה הבינלאומית למדיניות ישראל	חופש פעולה נרחב בניהול ענייני הפנים והביטחון ולגיטימציה רחבה ברוב סוגיות הביטחון הלאומי, לצד ביקורת בינלאומית מתונה אך מתמשכת בקשר לסוגיה הפלסטינית. תפיסת ישראל כחלק מהמחנה הדמוקרטי-ליברלי	צמצום דרמטי של חופש הפעולה עקב "בינאום" סוגיות חוץ וביטחון והתלות המוחלטת בגיבוי אמריקאי ובאילווצים בינלאומיים, לצד אמברגו נשק חלקי. שחיקה חדה בלגיטימציה להפעלת כוח, האשמות בפשעי מלחמה והפרת הדין הבינלאומי, וספקות במערב לגבי מחויבות ישראל לערכים משותפים	שלילית חדה מעבר מתלות בעיקר במשאבים ובסיוע לתלות עמוקה בתיאום מדיני, ניהול משותף של המערכה והצרת צעדים. קריסת תפיסת "ניהול הסכסוך", פגיעה קשה במוניטין הערכי ועלייה בדה-לגיטימציה

אוקטובר '23 VS. אוקטובר '26

השינויים ברכיבי העוצמה המדינית ביחס ל-6.10.23

תחום	קריטריון	ערב ה-7.10.23	אוקטובר 2026	מגמת השינוי האסטרטגי
אדני הביטחון הלאומי				
עוצמה כלכלית	חוסן מאקרו-כלכלי ורמת החיים	צמיחת תוצר יציבה (כ-3% בממוצע) ושיפור עקבי ברמת החיים וברוחחת הפרט	עמידות מערכתית ומניעת מיתון טכני (צמיחה של 1.0% ב-2024 ו-2.9% ב-2025), אך קיפאון בתוצר לנפש ואובדן הכנסה מצטבר של כ-35 אלף ש"ח לאזרח, בממוצע	מעורבת חוסן תפקודי מרשים של המשק שמנע קריסה, במחיר קיפאון מתמשך ברמת החיים של אזרחי המדינה
	מדיניות פסקלית, גירעון וחוב	משמעת פסקלית בולטת, גירעון נמוך מאד יחס חוב/תוצר יציב סביב 60%	פריצת יעדי הגירעון (סביב כ-5%), זינוק יחס החוב/תוצר בכ-9 נקודות אחוז והורדות דירוג אשראי רצופות המייקרות את גיוס החוב	שחיקה פסקלית ועליית פרמיית הסיכון אובדן שולי הביטחון הפיננסי וצמצום דרמטי של הגמישות התקציבית לעשורים קדימה
	נטל הביטחון ומנועי הצמיחה	הוצאות ביטחון נמוכות (כ-4% מהתוצר, כ-63 מיליארד ש"ח) שאפשרו הפניית משאבים נרחבת לתשתיות, חינוך ומנועי צמיחה אזרחיים	הכפלת תקציב הביטחון ליותר מ-8% מהתוצר (מעל 150 מיליארד ש"ח), הדוחקת את ההוצאה האזרחית (33% מול 42% ב-OECD)	שלילית חדה גידול קבוע בעלויות הביטחון על חשבון השירותים האזרחיים, המכביד על פוטנציאל השגשוג והחדשנות ארוכי הטווח

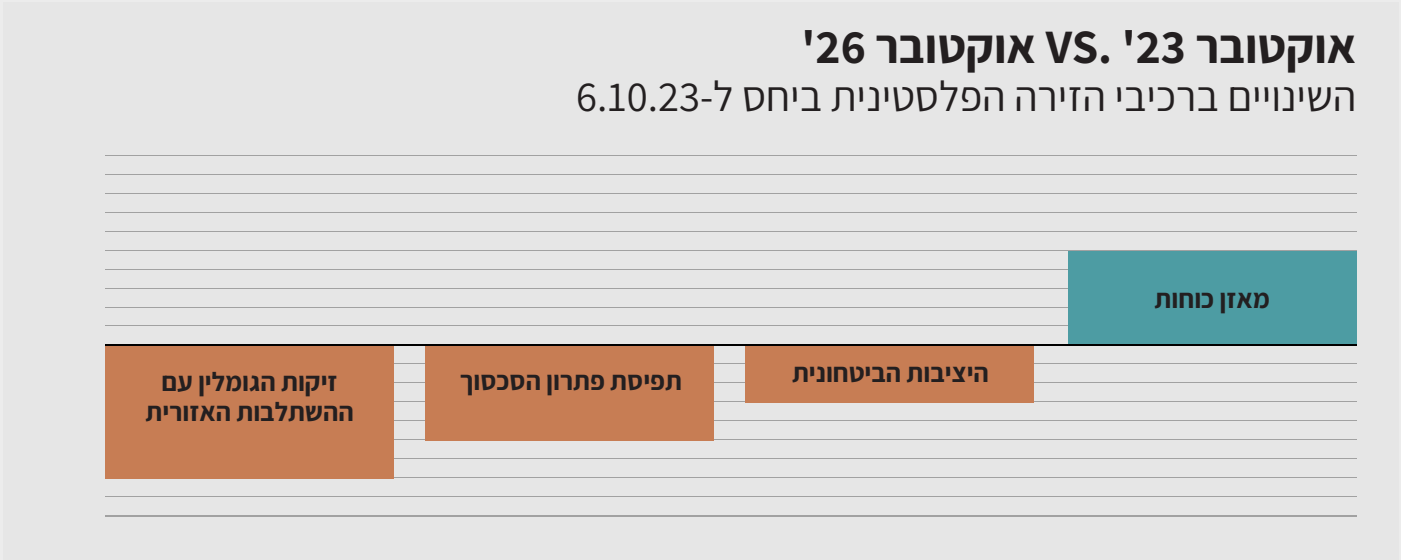
תחום	קריטריון	ערב ה-7.10.23	אוקטובר 2026	מגמת השינוי האסטרטגי
אדני הביטחון הלאומי				
עוצמה חברתית	סולידריות לאומית ולכידות חברתית	שבר פנימי עמוק וקיטוב סביב הרפורמה המשפטית והמשבר הפוליטי, שיתוק פוליטי (5 סבבי בחירות) ושפל במדדי הסולידריות בחברה	התלכדות זמנית בראשית הלחימה ("התכנסות סביב הדגל") שהתחלפה בשחיקה מהירה, חזרת השסע הפוליטי-זהותי בעוצמה גבוהה, ופוליטיזציה של סוגיות קונצנזואליות (כגון סוגיית החטופים, החלטות על המשך הלחימה, וועדת חקירה, שותפות בנטל וגיוס חרדים)	שלילית: העמקת השסע דעיכת אפקט ההתלכדות בחירום, התרחבות הקיטוב החברתי והגדרת המתח הפנימי בעיני הציבור כאיום מרכזי על המדינה.
	אמון הציבור במוסדות המדינה ותפקודם	ירידה חדה באמון במוסדות השלטון, לצד מתקפות של הדרג המדיני על שירות המדינה, מערכת המשפט וצמרת צה"ל	משבר אמון עמוק בדרג המדיני ובטוהר שיקוליו (כ-56% מהציבור סבורים ששיקולי הובלת המלחמה פוליטיים). האמון בצה"ל נותר גבוה אך נשחק בלחימה הממושכת, לצד מתח חריף וגלוי בין הדרג המדיני לצבאי	שלילית חמורה העמקת השבר באמון במוסדות ובקבלת ההחלטות, פגיעה בלגיטימציה השלטונית וערעור יחסי הדרג המדיני והביטחוני

אוקטובר '23
VS.
אוקטובר '26

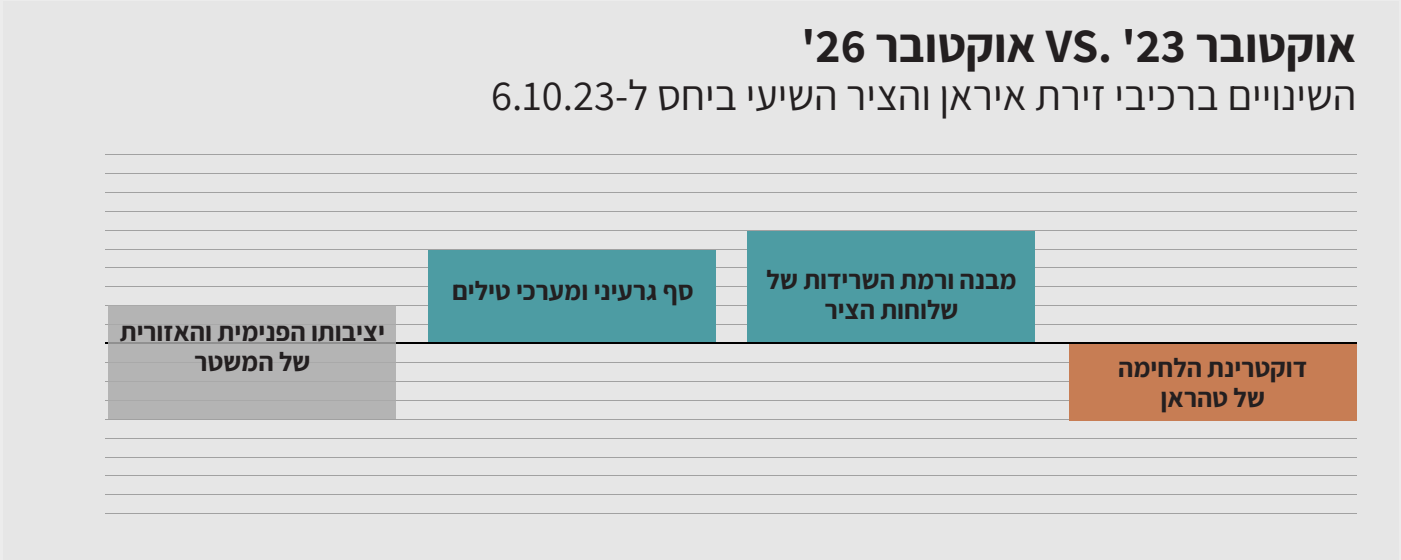
השינויים ברכיבי העוצמה החברתית ביחס ל-6.10.23

אמון הציבור במוסדות המדינה ותפקודם סולידריות לאומית ולכידות חברתית
--

תחום	קריטריון	ערב ה-7.10.23	אוקטובר 2026	מגמת השינוי האסטרטגי
זירות עימות מרכזיות				
הזירה הפלסטינית	מאזן כוחות, שלטון ומשילות	מדיניות בידול והכלה: שימור שלטון חמאס בעזה באמצעות כסף וחשמל כדי למנוע מערכה כוללת והחלשת הרש"פ ביו"ש	צה"ל שולט ב-70% מהרצועה לאחר פירוק הכוח הצבאי של חמאס. הרש"פ על סף קריסה כלכלית, בעוד חמאס משקם משילות מקומית ויכולות בהיעדר חלופה שלטונית	הכרעה צבאית מול ואקום שלטוני ריסוק צבאי של חמאס, לצד היעדר חלופה שלטונית מוסכמת והנצחת שליטה באוכלוסייה
	היציבות הביטחונית	הגנת הגבולות מבוססת מכשולים פיזיים ומדיניות "שקט תמורת שקט". ביו"ש - מערכת "כיסוח דשא" ותיאום ביטחוני חלקי עם הרש"פ	בניית מרחבי אבטחה קדמיים (פרימטר) בשטח האויב, העתקת שיטות לחימה מעזה ליו"ש, ועלייה באליומות טרור יהודי המעצימה את החיכוך	שלילית וחוסר יציבות כרוני מעבר משיתוף פעולה חלקי לשליטה צבאית ישירה ואימוץ של שיטות לחימה עצימות לתוך יהודה ושומרון
	תפיסת פתרון הסכסוך	אמונה ב"שלום כלכלי" וב"ניהול הסכסוך" כדרך לעקוף הסדרים. "סיפוח זוחל" ביו"ש (125 יישובים, 492 אלף ישראלים, 64 מאחזים וחוות)	אתוס "לנצח נחיה על החרב" וצורך בשליטה פיזית על כל הפלסטינים. "סיפוח מואץ" וריבונות דה-פקטו (167 יישובים, 519 אלף ישראלים, 321 מאחזים וחוות)	מעבר לחתירה ל"הכרעה" קריסת תפיסת ההכלה וחתירה להכרעה כוחנית, תוך צמצום דרגות חופש וגלישה למציאות של מדינה אחת
	זיקות הגומלין עם ההשתלבות האזורית	הנחה שניתן לקדם נורמליזציה אזורית ומגעים עם סעודיה בעקיפה מוחלטת של הסוגיה הפלסטינית ותמורות סמליות	"עסקת חבילה" קשיחה: נורמליזציה אזורית ומסדרונות כלכליים מותנים בהתוויית מסלול למדינה פלסטינית בקווי 1967, שישראל מסרבת לו	חסימה אסטרטגית הסוגיה הפלסטינית שבה למרכז הבמה האזורית והבינלאומית, מתווה להסדר חזר להיות תנאי סף נוקשה ובלתי עביר להמשך השילוב האזורי של ישראל

תחום	קריטריון	ערב ה-7.10.23	אוקטובר 2026	מגמת השינוי האסטרטגי
זירות עימות מרכזיות				
זירת איראן והציר השיעי	דוקטרינת הלחימה של טהראן	התבססות על לוחמת שלוחים ("טבעת האש"), יכולות חשאיות וסייבר, תוך שימור מרחב הכחשה והרחקת הלחימה משטחה	שינוי אסטרטגי דרמטי; מעבר לעימות צבאי ישיר, גלוי ותוקפני מול ישראל (מתקפות הטילים הישירות, "עם כלביא" ו"שאגת הארי")	שבירת חסמים ומסגרות מעבר מעימות שלוחים עקיף להפעלת כוח ישירה ומוכנות איראנית ליטול סיכונים רחבים
	מבנה ורמת השרידות של שלוחות הציר	"טבעת אש" הרתעתית איתנה סביב ישראל (חמאס בעזה, חזבאללה בלבנון, התבססות בסוריה והציר בעיראק ותימן)	פגיעה אנושה בציר: הכרעת חזבאללה בקיץ 2024, פגיעה קשה בחמאס וקריסת משטר אסד (קטיעת הציר הלוגיסטי); עם זאת, יכולות שוירות מופעלות ומשוקמות	שחיקת יכולות לצד שרידות ומאמצי שיקום פגיעה אסטרטגית קשה בנכסי השלוחים של איראן, אך ללא הכרעתם המוחלטת
	סף גרעיני ומערכי טילים	מדינת סף גרעינית (העשרה ל-90% בפחות משבועיים), אך נרתעת מפריצה לפצצה מחשש מעימות; התעצמות היכולת הטילית ללא הפעלתה	נסיגה טכנית משמעותית ביכולות ההעשרה ("עם כלביא") ובייצור הטילים ("שאגת הארי"). עם זאת, בהיעדר פיקוח, גבר הדחף לפרוץ לנשק	נסיגה טכנית מוגברת פריצה מוגברת פגיעה פיזית ביכולות, לצד עלייה דרמטית במוטיבציה להשגת תעודת ביטוח גרעינית
	יציבותו הפנימית של המשטר	התמודדות עם משברי לגיטימציה פנימיים (מחאות 2022-23), לצד שמירה על לכידות שמרנית בהנהגת עלי ח'אמנהאי ודטאנט אזורי (סעודיה)	חילופי הנהגה (עליית מוג'תבא ח'אמנהאי ומשמרות המהפכה) הובילו לקו רדיקלי, לוחמני ונוקשה יותר	הקצנה ותעוזה הנהגתית שרידות המשטר חרף מחאות פנימיות קשות ועליית הנהגה נועזת שמוכנה ליטול סיכונים

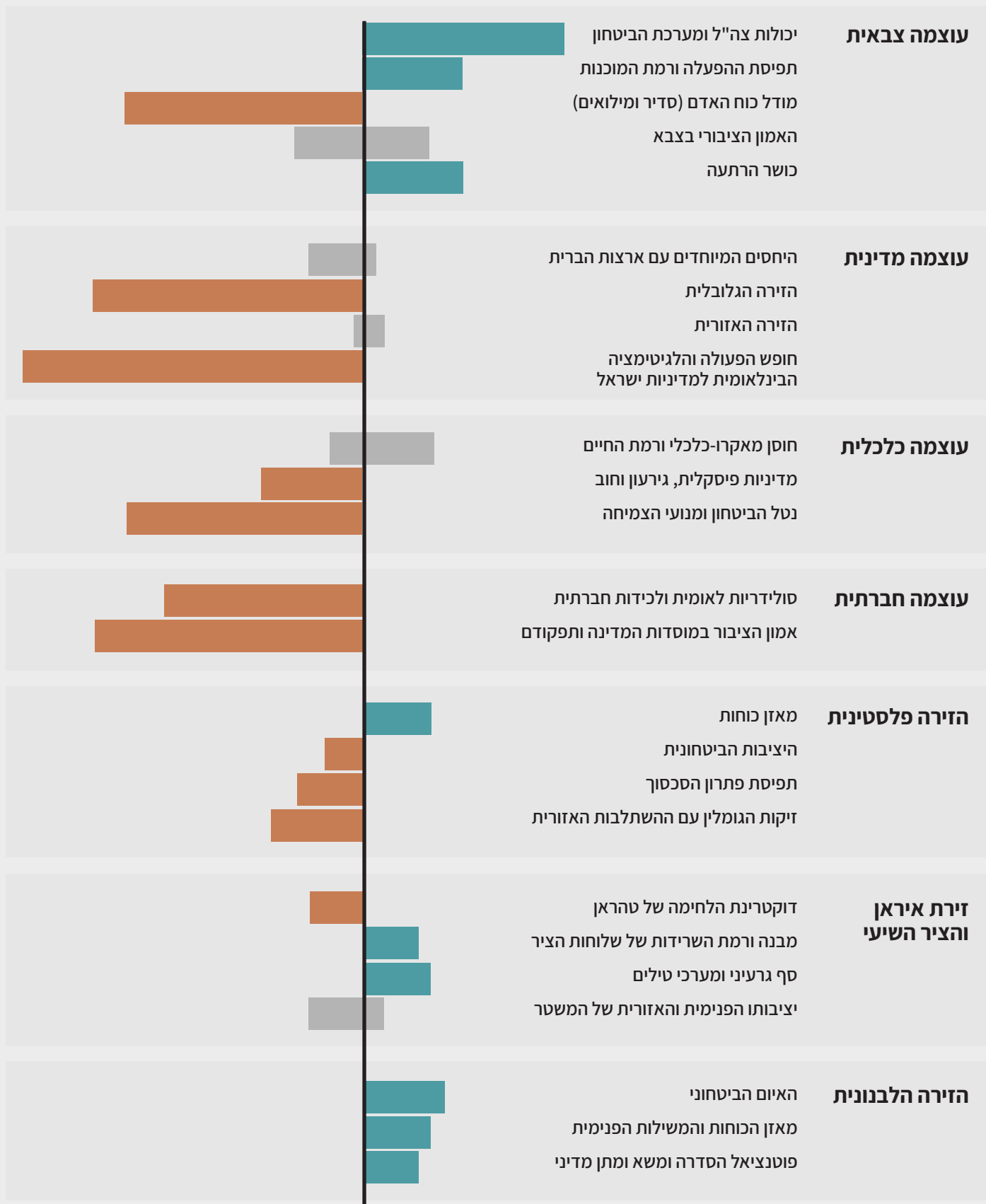
תחום	קריטריון	ערב ה-7.10.23	אוקטובר 2026	מגמת השינוי האסטרטגי
זירות עימות מרכזיות				
הזירה הלבנונית	האיום הביטחוני	פריסה מלאה של חזבאללה על הגבול ואיום קבוע בפשיטה קרקעית על יישובי הצפון (בדומה לתוכניות חמאס). הרתעה הדדית שמנעה פעולה ישראלית	הרחקת חזבאללה מהגבול ונטרול איום הפשיטה. התבססות צה"ל באזור החיץ בדרום לבנון המשפרת את הביטחון, אך מעצימה את האיומים על הכוחות	חיובית מבצעית מול סיכוני התבוססות שיפור דרמטי בביטחון יישובי הצפון, לצד אתגר הגנת הכוחות בשטח החיץ וחשש משחיקת ההישגים
	מאזן הכוחות והמשילות הפנימית	חזבאללה הוא הגורם הדומיננטי והמשפיע ביותר פוליטית וביטחונית בלבנון. מנהל "מדינה בתוך מדינה" ומונע בחירת נשיא וממשלה שאינם לרוחו	פגיעה חסרת תקדים בחזבאללה והתגברות הביקורת הציבורית נגדו. בחירת הנשיא ג'וזף עאון (ינואר 2025) והקמת ממשלת נוואף סלאם הפועלת לפירוק המיליציות	חיובית אך שבירה היחלשות פוליטית של חזבאללה ועליית הנהגה ריבונית המעוניינת להגבילו, לצד חשש קבוע ממלחמת אזרחים
	פוטנציאל הסדרה ומשא ומתן מדיני	היעדר ערוצי הידברות ישירים. ביטחון הנשען על מאזן אימה. חזבאללה כבול לציר האיראני ללא נכונות להפרדת זירות	פתיחת שיחות ישירות בין ישראל ללבנון (אפריל 2026). מנגד, חזבאללה מסרב לוותר על נשקו, מתואם עם איראן ופועל להכשלת השיחות	הזדמנות להסדר מול סיכון התפרצות ערוץ מדיני היסטורי וגיבוי אמריקאי, מול סיכון גבוה לקריסת השיחות והיגררות ללחימה מחודשת בלחץ איראני

אוקטובר '23 VS. אוקטובר '26

פוטנציאל הסדרה ומשא ומתן מדיני	מאזן הכוחות והמשילות הפנימית	האיום הביטחוני
--------------------------------	------------------------------	----------------

מבט השוואתי בין ערב ה-7 באוקטובר לבין המצב כיום (אוקטובר 2026)

מגמה חיובית | מגמה שלילית
מגמה מעורבת

המכון למחקרי ביטחון לאומי

THE INSTITUTE FOR NATIONAL SECURITY STUDIES

אוניברסיטת תל אביב
TEL AVIV UNIVERSITY